

ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY: Podarí sa prepojiť Ľadoveň a Medokýš?

STRED: Advokátska komora nám krásne pred očami

PODHÁJ-STRÁNE: Nová šanca pre Námestie protifašistických bojovníkov

SEVER: Prečo môže byť Sever najlepším sídliskom v Martine

KOŠÚTY: Investičné akcie v mestskej časti Košúty

ZÁTURČIE: Buduje sa nové parkovisko, budú aj polopodzemné garáže?

PRIEKOPA: Čo je naozaj podstatné pre ďalší rozvoj mesta?

Injekcia pre Pltníky, rekonštrukcia žiackych šatní a iné výdavky

Rekonštrukcia žiackych šatní na zimnom štadióne je v plnom prúde. Foto: lch

Na minulom zasadnutí mestského zastupiteľstva (30. mája) bolo po stiahnutí bodu ohľadne zámeru výstavby kabínkovej lanovej dráhy zo Stráni na Martinské hole (píšeme o tom na str. 10) najviac očakávanou témou návrh zmeny rozpočtu mesta Martin na rok 2019.

Ešte predtým, ako sa hlasovalo o celkovom uznesení č. 130, sa zastupiteľstvo zaoberalo iniciatívou

poslanca Michala Uherčíka, ktorý žiadal, aby v zmene rozpočtu nebolo zahrnutých 50 000 eur pre príspevkovú organizáciu Kultúrna scéna (bolo to v kapitole bežné výdavky), ale tento návrh s podporou iba troch poslancov nebol úspešný. Zmeny rozpočtu na rok 2019 (zvýšenie príjmov o 3 917 832 eur a v tej istej výške aj zvýšenie výdavkov – tých bežných celkovo o 1 329 391 eur a kapitálových spolu o 2 588 441 eur) dostali zelenú (21 poslancov

bolo za, 3 proti a 1 sa zdržal hlasovania). Čo sa týka použitia rezervného fondu v kapitálových výdavkoch, tak napr. na výstavbu a rekonštrukcie mestských komunikácií, chodníkov a parkovísk pôjde 500 000 eur. Bolo odsúhlasené aj zvýšenie rozpočtu na všesportový areál Pltníky o čiastku 600 000 eur (na príjazdovú komunikáciu, parkoviská, spevnené plochy pri futbalovom štadióne, šatne, závlahový systém, kanalizáciu, vodovod, verejné osvetlenie, vnútroareálové rozvody a trafostanicu). Výdavky na rekonštrukciu žiackych šatní na zimnom štadióne predstavujú sumu 569 250 eur. K tejto komplexnej rekonštrukcii v zmysle zákonných požiadaviek a noriem (ide o kompletnú stavebnú prestavbu celého traktu – aj s posilňovňou – vrátane elektroinštalácie, vzduchotechniky a zdravotníckej) sa muselo pristúpiť, inak by hrozilo, že Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Martine nariadi tieto šatne zavrieť.

V zmysle projektovej dokumentácie by malo vzniknúť 10 nových žiackych šatní, každé tri šatne budú mať jedno spoločné sociálne zázemie s toaletami a sprchami, do ktorého sa bude

vstupovať cez predsieň, pričom celý priestor bude vybavený vzduchotechnikou. To bude neporovnateľné s minulým stavom, keď dvesto žiakov MHA Martin používalo vo svojom trakte na štadióne iba jednu toaletu a k dispozícii mali len dve sprchové miestnosti. V tejto súvislosti treba dodať, že poslanci schválili aj následné uznesenie, t. j. zvýšenie rozpočtu o nevyčerpané finančné prostriedky vo výške 200 000 eur na investičnú akciu rekonštrukcia žiackych šatní hokejistov schválenú ešte vlani v apríli. Na zimnom štadióne momentálne prebiehajú intenzívne stavebné práce s cieľom dokončiť rekonštrukciu do konca júla. Z iných bodov programu môžeme spomenúť to, že poslanci bez pripomienok schválili žiadosť o spolufinancovanie projektu s názvom „Za spoločným priemyselným dedičstvom pohraničia“ z výzvy Interreg V-Slovenská republika – Česká republika. Celková suma oprávnených nákladov pre Martin by bola 582 840 eur, ale so spoluúčasťou mesta len 5 % (29 142 eur). V rámci tohto projektu by sa financovala napr. nová cyklotrasa do Tomčian v dĺžke 1,2 km.

Autor: Ľubomír Chochula

Editoriál

Mgr. MARTIN KALNICKÝ

Jún bude v Martine v znamení náročného hľadania riešení pre rozvoj mesta. Preto venujeme v MESTSKÝCH NOVINÁCH aj v tomto vydaní mimoriadny priestor májovému rokovaniu mestského zastupiteľstva. Veľa sa začína diať aj v mestských častiach, v ktorých poslanci

spolu s úradom a odbornými pracovníkmi riešia problémy, ktoré sa priamo dotýkajú denného života občanov. Viacero z nich približujeme čitateľom MN. Aktuality i koncepčné zamyslenia z kultúry a bohatá nádielka športu patrí už k základnej ponuke našich novín.

Do palety názorov prispievame aj my našimi komentármi. A nemôže chýbať ani humor, s ktorým je život pesterjši. :)

Vaše podnety a námety nám môžete poslať na email: redakcia@mestskenoviny.sk

Osobnosti

Bohuš Kianička

Slovenský politik a živnostník (* 12. 9. 1875, Turčiansky Svätý Martin – † 29. 5. 1938, tamže). Bol synom národnokultúrneho dejateľa Jozefa Kianičku, dlhoročného člena mestského zastupiteľstva a obuvníckeho majstra, r. 1871 jedného z iniciátorov Priemyselného zboru v Martine a do r. 1918 jeho podpredsedu. J. Kianička bol účastníkom Memorandového zhromaždenia, spoluzakladateľom Matice slovenskej, prispievateľom na stavbu Matice, Národného domu i Slovenského národného múzea. Jeho brat Stanislav bol katolícky kňaz a náboženský spisovateľ, o.i. farár v Necpaloch a Valči, predseda župnej organizácie Slovenskej ľudovej strany v Turci a starosta Orla. Bohuš Kianička sa vyučil za mäsiara a údenára v Banskej Bystrici, pôsobil vo Viedni, Budapešti, Prahe, Lipsku i Berlíne, napokon podnikal v rodnom Martine. Už počas pobytu v Budapešti a v Prahe podporoval národno-kultúrne podujatia a bol členom slovenských spolkov, od r. 1920 predseda Československej živnostnícko-obchodníckej strany stredostavovskej na Slovensku. Bol funkcionárom živnostníckych stavovských a družstevných organizácií, Matice slovenskej, Muzeálnej slovenskej spoločnosti, v r. 1930-38 predseda Živnostenského úverného ústavu v Martine. Pôsobil ako zodpovedný redaktor Slovenského remeselníka (1927 - 1929) a Hlásnika a prispieval do ďalších slovenských novín a časopisov. V parlamentných voľbách v roku 1925 získal za živnostenskú stranu senátorské kreslo v Národnom zhromaždení. Mandát obhájil v roku 1929 i v 1935. Členom senátu bol do až do svojej smrti. Pochovaný bol v Turčianskom Sv. Martine.

Zdroj: Lexikón osobností Martina

Medokýš si zaslúži našu podporu

Sadenie líp má už dlhodobejšiu tradíciu - tu boli aktérmi žiaci katolíckej ZŠ na Bernolákovej ul....

František Galbavý, Martin:
Pekne vás všetkých pozdravujem! Ďakujem za Vaše naše MESTSKÉ NOVINY.
Pán Mgr. Kalnický podnecuje k podnetom. - Keď nám už vytváľi Jahodnícke háje a než to všetko dorastie na takú veľkosť, či výšku, aby nám opäť produkovali kyslík, vytváľali klímu...

Po oboch stranách cesty k parkovisku pred skanzenom sú 3 - 4 m voľnej, neobrábanej pôdy. Asi niekomu patrí, ale sa nevyužíva, je tam iba „nálet“ kriakov, stromov. Čo tak zasadiť tam naše klasické, pre túto oblasť bežné stromy (nie cudzokrajné „metličky“ s korunou priemeru pár cm ako v meste na pešej zóne) a vytvoriť tak aleju pre obyvateľov sídliska s jej ďalšími pozitívnymi dopadmi? Pán poslanec Kalnický, vytvárate okolo svojho penziónu už trochu sympatickejšie prostredie. K jeho zatriktívneniu, by mohol prospieť môj návrh: prosím vás, zasadzujte sa v rámci nášho zastupovania v mestskom parlamente za to, aby sa nebudovali asfaltové, betónové parkoviská zásadne na úkor stromov, ale aby sa budovali také, z ktorých voda nie je odkanalizovaná, a zostane nám v prostredí. V meste okolo kostola sa uvažuje o rozsiahlej úprave - presadzujte, prosím vás tieto riešenia aj v celomestskom meradle.

Martin Kalnický: Ďakujem za dobré podnety, pán Galbavý, Každým dobrým nápadom sa budem zaoberať.

Na L'adovni žijem a podnikám, záleží mi na celom meste, ale na tejto štvrti osobitne. No a Medokýš je moja „srdcovka“, zaoberám sa ním dlhodobo a práve v tomto období sa chystáme v oblasti Medokýša inštalovať nové prvky, aby sme túto oddychovú zónu postupne stále viac zatriktívňovali a zlepšovali. Sledujem aj dlhodobé aktivity pána Cvangroša a jeho spolupracovníkov, ktorí už vysadili na Medokýši rad líp a ich dlhodobým cieľom je vysadiť aleju od ZŠ J. Kronera po Medokýš. Rokoval som aj so súčasným riaditeľom SNM Radovanom Sýkorom i s urbárom a teší ma, že občianske aktivity v okolí Jahodníckych hájov majú ich podporu. Verím, že získame pre naše zámery i ďalších podporovateľov.

... a tu zas Evanjelická spojená škola.

Autor: (mbk), foto: T. Cvangroš

Jeden z iniciátorov projektu Tomáš Cvangroš (vľavo)

Svoju lipu zasadili aj „Rebekáči“ a knihovníci, vravo niekdajší riaditeľ rádia, dnes riaditeľ Turč. knižnice M. Nemček

Advokátska komora nám krásne pred očami

Nová strecha priniesla aj renováciu unikátnych komínov.

Vlani na jeseň (17. októbra) sa začala I. etapa rekonštrukcie významnej kultúrnej pamiatky – bývalej administratívnej budovy Advokátskej komory v Martine na Ul. A. Kmeťa. Prvá fáza obnovy budovy má stáť 455 000 eur.

Schodište, aké sa nevidí bežne.

V akom štádiu je rekonštrukcia, sme sa spýtali hovorkyne mesta Martin.

Zuzana Kalmanová:

Stavbu pod názvom ADMINISTRATÍVNA BUDOVA BÝVALEJ ADVOKÁTSKEJ KOMORY - STAVEBNÉ ÚPRAVY A PRÍSTAVBY – 1. ETAPA realizuje spoločnosť PROFITING, s.r.o. Práce na stavbe sú rozdelené do viacerých celkov:

1. Komplexná obnova fasád a fasádnych prvkov.
2. Komplexná výmena strešnej krytiny, obnova časti krovu,

komplexná výmena strešného záklopu, obnova komínových telies, klampiarske konštrukcie, systém odvádzania dažďových vôd, bleskozvod.

3. Výplne otvorov a súvisiace klampiarske prvky.
4. Prístavba výťahu.

V rámci obnovy kultúrnej pamiatky bývalej administratívnej budovy Advokátskej komory v Martine (I. etapa) bol doteraz zrealizovaný strešný plášť (obnova krovu, oprava častí krovu narušená zatekaním do priestoru podkrovia, komplexná výmena strešného záklopu s parozábranou, komplexná obnova komínových telies), výplne otvorov (výmena výplní výkladov predajní a komerčných priestorov prízemí), vnútorné povrchové úpravy, sanácia omietky z dvora objektu s prípravou podkladu na naniesenie novej omietky a príprava základu pod výťah.

Z uličnej časti je zrealizované zdokumentovanie pôvodných reliéfov fasády. Zhotoviteľ stavby začal s čistením fasády, odstraňovaním náterových vrstiev, poškodených omietok v rozsahu projektovej dokumentácie. Realizované práce sú priebežne konzultované so zástupcom Krajského pamiatkového ústavu. Zmluvný termín ukončenia stavby je 31.10. 2019.

Druhá etapa rekonštrukcie pripravovaná na rok 2021 bude zameraná na úpravu vnútorných priestorov objektu s cieľom otvoriť objekt širšiemu celospoločenskému využitiu pre klubové činnosti a činnosť občianskych združení ako i reprezentačných záujmov mesta.

Fasáda vo dvore je veľmi zaujímavá.

Bývalá administratívna budova Advokátskej komory pre Slovensko a Podkarpatskú Rus bola postavená v roku 1923 na základe projektu martinského architekta Jána Palkoviča ako novoklasicistická budova a reprezentačnou zasadacou sieňou na I. poschodí. Pôvodne ohraničovala zo západu Námestie A. Kmeťa. Postavili ju za predsedníctva martinského advokáta Jána Vanoviča z prostriedkov slovenských advokátov. Stavala ju martinská stavebná firma Hlavaj-Palkovič-Uličný. Advokátska komora sídlila v budove v rokoch 1923 až 1944. (Istý čas v nej sídlila aj Slovenská národná banka a pred budovou bolo čerpadlo pohonných hmôt.) V roku 1958 došlo k jej zoštátneniu, Advokátska komora ju darovala deťom a budova prešla do správy pionierskej organizácie. V súčasnosti v nej sídli Centrum voľného času Kamarát a iné organizácie.

Na budovu osadili v roku 2015 pamätnú tabuľu, ktorá pripomína, že prešlo 140 rokov od vzniku advokátskych komôr na území Slovenska a 25 rokov od prijatia zákona o slobodnom výkone advokácie.

Autor, foto: M. Beňadik

K fasáde patria aj nové okná a výklady..

Osobnosti

Anna Hroboňová

Funkcionárka ženského hnutia (* 18. 9. 1906 Turčiansky Svätý Martin – † 4. 3. 1946 tamže). Pokrstená ako Anna Ludmila, bola dcérou Pavla Štarkeho ml., národnokultúrneho pracovníka, podnikateľa - spolujajiteľa hotela Balko-Štarke a starostu Martina (1919-1921), priekopníka slovenskej filatelie a včelárstva. Po vychodení meštianky a obchodnej akadémie v Martine absolvovala kurz nemeckej rodinnej školy v Opave. V r. 1927 ju zvolili za sekretárku ústredného výboru Živeny, kde pôsobila do r. 1935, keď sa stala literárnou tajomníčkou Živeny. Počas pôsobenia v rôznych funkciách v Živene pracovala v oblasti ľudovýchovnej, organizačnej a sociálnej. Navštevovala miestne odbory, organizovala prednášky, uverejňovala články o práci Živeny a o ženskom hnutí, zostavovala výročné správy o činnosti spolku. Podieľala sa aj na vedení spolkovej rubriky v Slovenskej politike. Jej dielom bola aj brožúra k 75. narodeninám F. Mareša. Od r. 1930 bola aj tajomníčkou miestneho odboru Živeny v Martine, bola členkou Učiteľského zboru Ústavu M. R. Štefánika (neskôr Str. zdravotnícka škola) a racovala v Sociálnom dome Živeny (jej dnešné sídlo na Hviezdoslavovej ul.). V r. 1936 sa vydala za ev. farára, spisovateľa, prekladateľa a publicistu Jána Vladimíra Hroboňa a z Martina odišla, takže sa musela funkcie v Živene vzdať. V rodine Hroboňovcov sa narodili traja synovia: Ján Bohdan, evanjelický farár, ktorý sa mimoriadne zaslúžil o obnovu duchovného života v Martine, doc. Miloš, známy lekár v Prahe, a Dušan, právnik v Bratislave. S.A. Hroboňovou sa v časopise Živena rozlúčila Oľga Ruppeldtová-Šimková, manželka Fedora Ruppeldta, dlhoročná riaditeľka Živeniných škôl v Martine.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, narodnycintorin.com, M. Kovačka, foto: Literárny archív SNK

Osobnosti

Jozef Országh

Verejný činiteľ a právnik (* 21. júl 1883, Abramová-Laclavá – † 28. december 1949, Bratislava, pochovaný v Martine) Bol synom Ignáca Országha a Augusty, rod. Peťkovej, jeho manželkou bola Elena, rod. Galandová. Jeho bratom bol národnokultúrny pracovník, statkár v Láclavej Miloslav Ignác Országh, spoluzakladateľ a pokladník Gazdovského spolku v Turci, člena správy Ľudovej banky v Turči. Tepliciac, signatára Martinskej deklarácie a člena SNR. Jozef Országh navštevoval školu v Martine, študoval na vyššej obchodnej škole a právo na univerzite v Kluži.

V roku 1918-19 slúžny v Turči. Tepliciac, 1919-20 župan Turč. župy, 1920-1922 župan Zvolenskej a Hontianskej župy v Ban. Bystrici, 1923-27 župan Považskej veľžupy v Martine. Predstavitel' štátnej správy v ČSR, pomáhal budovať štátny a samosprávny aparát na Slovensku. Od roku 1928 viceprezident, 1931-38 prezident Slovenskej krajiny v Bratislave. Jeho viceprezidentom bol Janko Jesenský. Po rozbití republiky bol v spojení s občianskym odbojom, orientoval sa na hlavnú Šrobárovu skupinu. Vo funkcii krajiniského prezidenta podporoval riešenie spoločenských a kultúrnych potrieb Slovenska, zaslúžil sa o rozvoj Krajiniskej nemocnice v Martine, bol významným podporovateľom gymnázia v Kláštore pod Znievom, účinne pomohol pri výstavbe novej modernej budovy znievskeho gymnázia, zúčastnil sa aj na jej slávnostnom otvorení r. 1936 a bol členom patronátneho výboru gymnázia. Spoluorganizátor národných politických a kultúrnych podujatí. Počas jeho vlády sa uskutočnili známe Pribinove oslavy v Nitre. Napísal úvod do Plickovho Slovenska (1938), prispieval do novin a časopisov. Je pochovaný na Národnom cintoríne v Martine.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, wiki-pédia, foto: Literárne múzeum SNK

Prečo môže byť Sever najlepším sídliskom v Martine

Workoutové cvičisko pri atletickom ovále. Foto: Ich

„Jedným z najt'azších rozhodnutí v živote je výber ideálneho miesta, ktoré nám poskytne domov. V dnešnej urýchlenej, hlučnej a často protivnej dobe nie je jednoduché relaxovať a zároveň využiť možnosti svojho okolia naplno,“ tvrdí obyvateľka Martina. Podľa najnovších vyjadrení Martinčanov je Sever tou správnou voľbou pre usadenie.

Všetky martinské sídliská disponujú niečím, v čom vyčnievajú. Eadoveň vyniká pokojným prostredím či blízkosťou lesov a v Košútoch pre prípad nákupnej horúčky postačí obut' papuče. Avšak každé sídlisko má svoju zeleň, kultúrne budovy, inštitúcie i zábavu. No práve Sever umožňuje bežnému človeku s rodinou ideálne podmienky pre život. Podľa viacerých Martinčanov je Sever výnimočný najmä širokou paletou možností pre trávenie voľného času, no taktiež vyhovujúci ako sídlisko pre svoju malú vzdialenosť k predajniam a obchodným centráram. „Najväčším pozitívom je jednoznačne pokoj, teda pokojné a príjemné prostredie. Hluk je niekedy problém, ale nie veľký. Spoločne s miestnou poštou ide o jediné prekážky vôbec,“ povedala obyvateľka Severu Natália Peterčáková. Sídlisko je charakteristické pre svoju udržiavanú zeleň a plochy určené pre trávenie voľného času ako mini-parky, ihriská či vychádzkové chodníky.

„Sever víťazí aj v kategórii blízkosti potravín,“ dodala Natália. Drobné i väčšie obchody s potravinami a produktami do domácnosti sú na dosah ruky.

Nielen dlhoroční obyvatelia sídlisko chvália. Mladí ľudia taktiež vidia v Severe vynikajúci domov a potenciálne miesto pre ich budúci život. „Sever mám veľmi rada. Ide o takú časť mesta, ktorá ma nikdy neomrzí. Všetko mám veľmi blízko a popritom dostatočne ďaleko, aby som sa nadýchala čerstvého vzduchu a rozhybala telo. Každý obyvateľ Martina si tu niečo nájde. Sú tu reštaurácie, malé obchodíky, zdravé potraviny, zmrzlina a podobne,“ uviedla obyvateľka Severu Gabriela M.

Veľkou výhodou Severu je zároveň jedna z pých sídliska – miesto pre

hranie detí, ktoré vo viacerých častiach Martina nadobúda len nenápadnejšiu podobu. Časti vyhradené pre určité činnosti či voľnočasové aktivity hodnotia ľudia pozitívne. Dôvodom pre nadšenie zo strany obyvateľov je i skutočnosť, že v rámci priestranstva sídliska je aj dôraz na bezpečnosť a poriadok. „Deti tu majú veľké ihrisko, bežci tartan na behanie... Aj majitelia psov majú so svojimi miláčikmi kam vybehnúť. Možností je veľa, len si treba vybrať. Sever hodnotím ako dobré miesto pre život a teším sa na ďalšie zlepšenia, ktoré nám spríjemnia život,“ doplnila Gabriela M. Študentka vysokej školy pripomenula kvalitnú životnú úroveň Severu a jeho veľký potenciál do budúcnosti.

Autor: Matúš Ján Capko

Det'ské ihrisko na Námestí francúzskych partizánov. Foto: Ich

Námestie protifašistických bojovníkov sa môže zmeniť Lepší priestor pre ľudí

Štúdia revitalizácie námestia s mnohými novými prvkami

Som rád, že môžem, ako som sľúbil, predstaviť štúdiu revitalizácie Námestia protifašistických bojovníkov na Podháji.

Ide vlastne o park. Tým, že je v tesnej blízkosti chodníka pozdĺž Turca, je dobre dostupný aj z iných mestských častí a má perspektívu stať sa novým obľúbeným miestom oddychu v meste.

Projekt úpravy sme tvorili v spolupráci s ÚHA mesta Martin so snahou o zachovanie prírodného rázu aj so zapracovaním dopravných požiadaviek. Je navrhnutá nika MHD pre zlepšenie plynulosti a bezpečnosti premávky a parkovacie miesta pre obyvateľov a návštevníkov parku a susedných prevádzok.

Štúdia obsahuje chodníky, detské ihrisko, malý a veľký dopravný okruh pre deti, workoutovú zostavu pre -násťročných, fitness prvky a osvetlenie.

Samotná štúdia parku obsahuje chodníky, detské ihrisko, malý a veľký dopravný okruh pre deti, workoutovú zostavu pre -násťročných, fitness prvky a verejné osvetlenie. Park bude ohraničený nízkym oplotením a živým plotom, na vstupoch budú bráničky. Priestor bude monitorovaný kamerovým systémom MSP.

Hlavným zámerom bolo vytvoriť priestor, kde rodičia môžu nechať voľne svoje deti, bez toho aby sa báli, že vbehnú pod auto. Kým sa budú deti bicyklovať na okruhu pomedzi stromy, alebo hrať sa na preliezkach, môžu si rodičia posediť na lavičkách, alebo si zacvičiť.

Hlavným zámerom bolo vytvoriť priestor, kde rodičia môžu nechať voľne svoje deti.

Čo sa týka postupu prípravy tohto projektu, momentálne sme vo fáze, keď sa snažíme tento zámer prezentovať verejnosti, aby sme si vypočuli reakcie, príp. zapracovali

pripomienky.

V prípade kladnej odozvy požiadame MsÚ o vyhlásenie verejného obstarávania na výber projektanta, ktorý vypracuje podrobnú stavebnotechnickú projektovú dokumentáciu, a zabezpečenie potrebných povolení pre začatie stavby.

Čo sa týka predpokladaného začatia prác, termín v tomto momente neviem odhadnúť. Mojim zámerom je mať zabezpečené povolenia stavby, spracovanú dokumentáciu s rozpočtom a s týmito podkladmi sa budeme snažiť o získanie financií na túto akciu. Či to bude z rozpočtu mestskej časti, mesta Martin, alebo sa zapojíme do výziev o získanie mimorozpočtových financií, ukáže ešte čas.

Občania mi môžu poslať svoje pripomienky k tomuto zámeru na adresu: ignacak@martin.sk

Tomáš Ignačák,
ilustrácia: ÚHA Martin

Osobnosti

Ondrej Koša

Slovenský zeman, národnokultúrny dejateľ, úradník a richtár. Iný zápis priezviska: Kossa; (* 2. 2. 1800, Jazemica – † 17. 2. 1887, Turč. Sv. Martin)

Narodil sa v roku 1800 v Jazemici, do rodiny mlynára Pavla Košu a Zuzany rod. Pivkovej. 26. septembra 1824 sa zosobášil s Annou Rolkovou, dcérou martinského mešťana Juraja Rolku. V roku 1826 O. Košu prijali medzi mešťanov Turčianskeho Svätého Martina a do miestneho cechu krajčirov, ktorého bol v rokoch 1840 – 1854 cechmajstrom. Bol mestským úradníkom a funkcionárom, v rokoch 1846 a 1861 bol richtárom Turčianskeho Svätého Martina, vo funkcii richtára sa striedal s Andrejom Švehlom a táto dvojica predstaviteľov mesta mala mimoriadny vplyv na iniciatívnu úlohu mesta a aktivitu pri zvolaní celonárodného zhromaždenia i neskôr pri vzniku a prichýlení Matice slovenskej v Martine. V rukopisom pozvaní na Slov. národné zhromaždenie do Martina sa v prvom riadku doslova píše: „Na návrh p. Andreja Švehlu, zaslužitého mešťana T. Sv. Martina...“ a pozvanie podpísali: Andreas Kossa, richtár, a Ján Šimko, notár. Pozvanie bolo uverejnené v Pešťbudinských vedomostiach, ktorých redaktorom bol Ján Francisci, neskôr predseda národného zhromaždenia. O. Koša bol členom Matice slovenskej a významným účastníkom Memorandového zhromaždenia. Zaslúžil sa o hospodársky a kultúrny vzrast Martina, podporoval národnokultúrne podujatia. Rozhodujúcim spôsobom prispel k zvolaniu celoslovenského národného zhromaždenia 6. a 7. júna 1861, ktoré sa zaoberalo základnými otázkami postavenia Slovákov v Uhorsku a prijalo ďalekosiahly národný program - Memorandum národa slovenského. Memorandové zhromaždenie otvoril a predsedal jeho prvej časti. Následne sa prihlásil za riadneho člena Matice slovenskej.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, foto: Literárny archív SNK

Osobnosti

Mária Pietorová

Ochotnícka herečka a režisérka, prekladateľka (* 4. 1. 1879 Turčiansky Svätý Martin – † 24. 7. 1956 tamže) Bola dcérou národnokultúrneho pracovníka, hostinského Tobiáša Ivanku, manželka Miloša Pietra (syna Ambra Pietra, redaktora a herca), matka odbojového pracovníka, viacnásobného ministra a poslanca Ivana Pietra, spoluzakladateľa DS, a herečky, národnej umelkyne Nade Hejnej. Redaktorka Národného hlásnika, prispievala aj do iných novín a časopisov, prekladala divadelné hry zo srbčiny, nemčiny, maďarčiny a ruštiny. Členka a pokladníčka spolku CDV - Clubu dobrej vôle. Režirovala a podieľala sa na dramaturgii Slovenského spevokolu v Martine, režijné pripravila prvú inscenáciu Tajovského hry Sokolská rodina (1937), úrady ju však zakázali. Ako herečka Spevokolu vystúpila viac než 250 krát, vytvorila okolo 80 postáv a bola známa po celom Slovensku. Spočiatku mala v repertoári melodramatické postavy, neskôr vynikla ako predstaviteľka tragických postáv slovenskej a českej realistickej drámy. Je považovaná za jednu z najvýznamnejších slovenských herečiek v histórii slovenského divadla. Ako vôbec prvú ochotníčku herečku v dejinách slovenského divadla ju Družstvo SND - predchodca Slovenského národného divadla, vyznamenalo Dramatickou cenou Jána Cablka. Bola spoluorganizátorkou martinských augustových matičných slávností. V rokoch 1894-1937 pracovala v predsedníctve Slovenského spevokolu, 1920-1930 a 1934-1942 bola jeho prvou podpredsedníčkou, v rokoch 1945-1948 predsedníčka najstaršieho slovenského ženského spolku Živena. Pôsobila aj na úseku kultúrnej osvety ako prednášateľka v Martine i regióne. Je pochovaná na Národnom cintoríne. **Zdroj: Lexikón osobností Martina, narodnycintorin.com, tasr.sk, foto: Literárny archív SNK**

Investičné akcie v mestskej časti Košúty

V Košútoch je krásne detské ihrisko. Foto: lch

Najmenšou martinskou mestskou časťou sú Košúty. O tom, aké investičné akcie sa tam majú realizovať do konca roka, nás informoval predseda VMČ Tibor Adamko:

Objem finančných prostriedkov schválených v rozpočte na rok 2019 pre našu mestskú časť, nie je veľký, ale aj tak bude dostatočný na realizáciu naplánovaných aktivít. Musíme postupovať efektívne, aby sme pokryli všetky potrebné oblasti – dopravu, zeleň, detské ihriská. Preto sme aj plán investícií na tento rok zostavovali veľmi dôsledne a zodpovedne. Všetko, čo chceme realizovať, vychádza z požiadaviek obyvateľov Košút I. a Košút II.

Ktoré konkrétne investičné akcie budete podľa tohto plánu realizovať?

Napríklad opravu chodníka o dĺžke asi 150 metrov na Ul. M. Rázusa. Na tejto istej ulici vykonáme aj opravy dvadsiatich jestvujúcich parkovacích plôch. Zrekonštruujeme tu aj vstupy do vchodov. Opravy jestvujúcich parkovacích plôch vykonáme aj na Ul. M. Galandu 22. Ide o pomerne veľkú plochu pre približne 40 parkovacích miest. Opravovať budeme aj ďalšie chodníky a veľká finančná čiastka je určená na opravy komunikácií, ktoré sú po zime značne poškodené a musíme sa venovať ich údržbe. Ďalšou dôležitou aktivitou, ktorú budeme vykonávať, je čistenie dažďových vpustí, aby pri dažďoch voda plynulo odtekala a neostávala v obrovskom množstve stát na komunikáciách a parkoviskách. Tomuto budeme venovať tiež veľkú pozornosť a vynaložíme na to nemalé

finančné prostriedky.

Ako to bude s vyhradenými parkovacími miestami?

Parkovacie plochy, za ktoré si obyvatelia platia, budeme tiež priebežne a prioritne opravovať.

A čo detské ihriská?

V minulom roku sme vybudovali nové ihriská. Ale máme v Košútoch aj staršie. Na tých budú po obhliadke prebiehať opravy a výmeny mobiliáru, lavičiek a ďalších zariadení. Budeme na nich dopĺňať tiež nové prvky.

Spomínali ste aj starostlivosť o zeleň. Čo budete robiť v tejto oblasti?

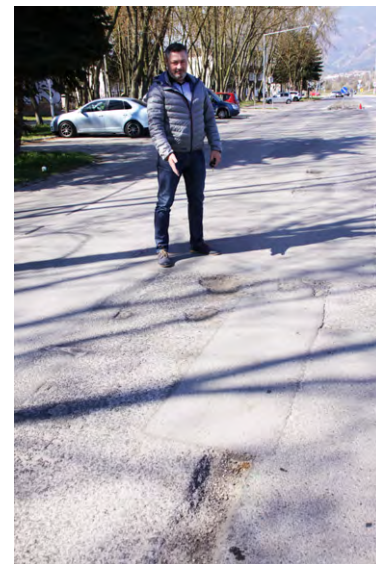
Na oboch sídliskách budeme postupne revitalizovať zeleň. Taktiež obohatíme a skrášime našu oddychovú zónu – jazierko. Prvé kroky sme už urobili. Areal jazierka skrášime rezbárskymi prácami. Našou snahou je vytvoriť čo najpríjemnejšie prostredie na oddych a relax.

Plánujete ešte niečo, o čom sme doteraz nehovorili?

Zadali sme požiadavku Útvaru hlavného architekta mesta Martin na

vypracovanie štúdie na vybudovanie nových parkovacích miest na Ul. M. Hodžu. Ďalšie projekty sme dali vypracovať na úpravu parkov a zelene. Práce na týchto projektoch prebiehajú, uvidíme, či ich stihneme realizovať do konca roka, alebo ich naplánujeme na budúci rok.

Autor: Ján Farský

Miestne komunikácie si vyžadujú opravy (na snímke je Tibor Adamko). Foto: jf

Na Rázusovej ul. bude opravený chodník i vstupy do vchodov. Foto: jf

Bude nad Záturčím stáť vyhlídková veža?

Na mieste bývalého vodojemu bude možno v budúcnosti stáť rozhľadňa. Foto: l'ch

Nevyužitý a chátrajúci vodojem kole oči viacerým. Nie je to dobrá vizitka pre mesto, ale onedlho by sa v tomto smere mohli pohnúť ľady.

Otázka vodojemu sa rieši už dlhé roky, ale zatiaľ bez výsledku. Na základe analýzy a odborného stanoviska sa teraz zisťuje, či má zmysel zdevastovaný objekt zrekonštruovať a nájsť nejaké zmysluplné využitie tohto priestoru, alebo ho zbúrať a vyčistiť celé okolie. Keďže vlastníkom vodojemu je spoločnosť Turvod a pozemky sú mestské, bude treba sa dohodnúť, ako ďalej. Už je najvyšší čas to vyriešiť.

V tejto súvislosti treba oceniť dobrý nápad, s ktorým prišiel poslanec za MČ Záturčie Róbert Gajdoš. „Rád by som bol, keby na tomto mieste vyrástla vysoká vyhlídková veža. Táto moja iniciatíva vznikla tak, že sme vo výbore našej mestskej časti preberali možnosti využitia nefunkčného vodojemu. Za týmto účelom som vynaložil úsilie, aby som presvedčil poslancov za Záturčie, ako aj primátora mesta Martin, ktorý odsúhlasil finančné prostriedky vo výške 10 000 eur na architektonickú súťaž. Keďže to stálo celkovo, to zatiaľ nevieme, ale urobím všetko pre to, aby finančné prostriedky na stavbu neboli iba z mestského rozpočtu.

Budem hľadať aj iné alternatívy, t. j. externé zdroje financovania. Z môjho hľadiska je najjednoduchšie objekt zbúrať, ale netvrdím, že je to jediné správne riešenie. Bude to ešte dlhá cesta dopracovať sa k cieľu, ale nevzdám to. Myslím si, že vyhlídková veža je na tomto mieste ideálna. Dúfam, že sa mi tento môj sen splní,“ povedal Róbert Gajdoš. Rozhľadňa nad Záturčím by oživila daný priestor. Bola by vhodnou atrakciou a mohla by slúžiť aj ako miesto pre stretávanie sa, cieľ prechádzok s krásnym výhľadom na mesto a okolitú prírodu.

Autor: Ľubomír Chochula

Buduje sa nové parkovisko, pribudnú aj polopodzemné garáže?

Hneď vedľa súčasného parkoviska na Ul. Aurela Stodolu oproti základnej škole je od mája tohto roku stavebný ruch. Budujú sa tam nové parkovacie miesta, vďaka ktorým sa zlepšia podmienky na parkovanie v tejto časti sídliska.

Už v júli (po odovzdaní stavby do užívania) sa zvýši parkovacia kapacita na tomto území z terajších 40 na minimálne 80 miest. Poslanec za MČ Záturčie Michal Uherčík hovorí, že v zámere zlepšovať podmienky na parkovanie budú pokračovať. „Problémom je, že väčšie lokality, kde by sa dali parkovacie miesta stavať, sme vyčerpali. Preto ako výbor našej mestskej časti prichádzame s iniciatívou, aby Útvár hlavného architekta mesta Martin vypracoval návrh na polopodzemné garáže na Makovického ul., čo je

V tejto časti Záturčia budujú nové parkovacie miesta. Foto: l'ch

najexponovanejšia zóna v Záturčí z hľadiska parkovania. Kapacita v oboch blokoch by bola okolo 100 parkovacích miest. Je to realizovateľné, ale, samozrejme,

chceme vedieť, aké by boli náklady na túto investíciu,“ poznamenal Michal Uherčík.

Autor: Ľubomír Chochula

Osobnosti

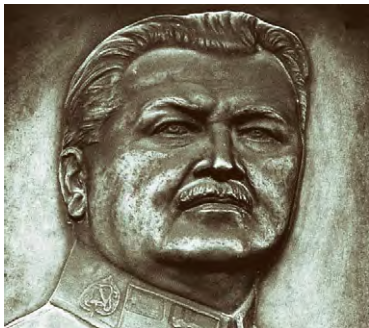

Andrej Švehla

Národnokultúrny dejateľ, mešťanosta Martina (* 4. 1. 1805 Martin – † 5. 1. 1893 Martin) Jeho otec bol Ján Švehla a matka Mária rod. Klanciová. Po ľudovej škole sa vyučil za stolára v Banskej Bystrici, neskôr si založil vlastnú stolársku dielňu v Martine. Bol 27 rokov (1839, 1840, 1849-1861, 1863, 1873-1877) martinským richtárom. Národné zmýšľanie prejavil v roku 1848 – 1849 ako účastník Slovenského povstania, v mestskej rade presadil zvolanie Memorandového zhromaždenia do Martina (1861). Bol aj členom delegácie, ktorá v decembri 1861 odovzdala Memorandum panovníkovi vo Viedni. Pričinil sa o vytvorenie národného a kultúrneho centra Slovákov v Martine. Podporovateľ a účastník všetkých národných podujatí, spoluzakladateľ a člen výboru Matice slovenskej, zaslúžil sa aj o výstavbu I. budovy Matice. Spoluzakladateľ Knihotlačiarkeho účastinárskeho spolku, podporovateľ slovenského ochotníckeho divadla, jeden z iniciátorov založenia Slovenského spevokolu (1872), i martinského nižšieho slovenského ev. gymnázia, Turčianskeho kasína, i úpravy cintorína, spolupracoval pri zakladaní pozemkovej knihy. Viedol dlhoročné zápasy v prospech mesta pri podpore patentálnej slovenskej ev. školy v Martine, dievčenskej školy v Martine, i v úspešnom spore s hlavným stoličným notárom za uchovanie slovenčiny ako zápisničnej reči v mestskej samospráve a iné. Významnou mierou sa zaslúžil o hospodársky a kultúrny rozvoj mesta. Práve dlhoročný richtár Andrej Švehla nazval cestu, ktorá teraz ako chodník smeruje od Rímskokatolíckeho kostola sv. Martina v centre Martina k súčasnému Národnému cintorínu Smrtnou ulicou, lebo spájala miesto posledného odpočinku s mestom.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, I. Dobrovólný, foto: Literárny archív SNK

Osobnosti

Miloslav Schmidt

Organizátor dobrovoľnej požiarnej ochrany, redaktor, verejný činiteľ (* 2. 2. 1881, Mošovce – † 8. 5. 1934 Martina). Narodil sa v rodine krčmára a pekára.

Po skončení školy v Kremnici sa vyučil u otca za pekára. Neskôr pracoval v roku v Ľudovej banke v Turči.

Tepliciaci (1910 až 1914), v Národných novinách (1919 až 1923) a ako pracovník Prvej československej vzájomnej poisťovne. Ako organizátor národného a kultúrneho života sa v roku 1912 zúčastnil sokolského zletu v Prahe.

Počas prvej ČSR bol prívržencom Čs. živnostnícko-obchodníckej strany stredostavovskej, redaktorom jej časopisu Hlásnik (v Martine) a spoluzakladateľom a konateľom Slov. remeselníckej jednoty. Od začiatku 20. storočia

aktívne pracoval v hasičstve, v roku 1919 sa presťahoval z Mošoviec do Martina, kde sa v r. 1920 stal veliteľom dobrovoľného hasičského zboru a bol ním až do smrti. O dva roky neskôr bol spoluorganizátorom celoštátneho zjazdu protipožiarnej ochrany v Trenčíne, na ktorom bola založená Zemská hasičská jednota združujúca

temer všetky protipožiarne zbory na Slovensku. V r. 1926-1934 bol jej predsedom, podpredsedom Zväzu čs. hasičstva a redaktorom Hasičských listov, ktoré spoluzakladal. Prispel k organizačnému upevneniu hasičského hnutia a k odbornému i technickému pokroku v protipožiarnej ochrane. Bol členom viacerých zahraničných požiar-
nických zväzov a nositeľom domácich i zahraničných vyznamenaní. Zúčastnil sa na založení Živnostenského úverového ústavu v Martine a bol predsedom jeho správy, inicioval založenie Novej knihtlačiarne. Prispieval do Národných novin, Národného hlásnika a i. Ako herec stvárnil úlohu grófa Révaia vo filme J. Siakel'a Jánošík. Bol zároveň členom Čs. združenia esperanta. Pochovaný je na Národnom cintoríne v Martine.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, narodnycintorin.sk, foto: archív

Čo je podstatné pre Martin po zastupiteľstve 30. mája

Čo je hlavným poučením z aktuálneho vývoja v zastupiteľstve?

Preto, aby oba orgány mesta – t.j. mestské zastupiteľstvo a primátor – fungovali vo vzájomnej spolupráci, je potrebné vzájomne si dôverovať. Samozrejme, aj vytvárať predpoklady, aby sme našli dohodu či už o primátorských prioritách a témach, alebo takisto aj poslancových. To je naša úloha – to je úloha politikov. Samozrejme, že to nie je ľahké. No ani jeden ani druhý orgán nie je nadriadený druhému, ani zastupiteľstvo primátorovi, ani primátor zastupiteľstvu.

Takto je to nastavené.

To je cesta. My sme „odsúdení“ k spolupráci. Ak by k takej spolupráci nedošlo, rozvoj mesta bude iba obmedzený, alebo minimálne bude narušený rôznymi konfliktami, ktoré nepomôžu nikomu.

Hovorím za náš klub, ktorým som na to splnomocnený. My sme chceli a aj chceme spolupracovať, ale, samozrejme, naša predstava o spôsobe, ako realizovať tie programy, je odlišná. Ak chceme niečo predložiť, aby nejaký náš návrh prešiel – potrebujem, aby ten návrh získal v zastupiteľstve podporu. Čím je projekt finančne náročnejší a má širší záber, tým by mala byť tá podpora širšia, ten prienik by mal byť čo najširší. Jedine vtedy je to demokratické a jedine vtedy to osoží najväčšej skupine. Nikdy nie všetkým.

Teraz sa v prípade zámeru výstavby kabínkovej lanovky na Hole stal

presný opak.

Už príprava a spôsob, akým je tento návrh predkladaný, nezodpovedá týmto kritériám. Ten materiál poslanci aj neposlanci neodsúhlasili v 3 komisiách – v komisii regionálneho rozvoja a cestovného ruchu, v komisii športu a v komisii legislatívy, územného plánu a výstavby. Už toto sú signály pre predkladateľa, že asi treba urobiť korekcie. Nedošlo k tomu. Mestská rada sa zišla v najnižšom možnom počte (čo tiež o niečom svedčí). No a vrcholom bolo rokovanie v zastupiteľstve 30. mája. Odhladnem od úvodu, keď došlo k veľmi vážnemu obvineniu, ktoré je predmetom vyšetrovania. Chcem sa sústrediť len na Hole – tam bol materiál stiahnutý z rokovania (pomero hlasov 15 za, 12 proti a 2 sa zdržali) a hoci sa potom diskutovalo, či právoplatne, ja si myslím, že právoplatne, napokon ho

sám primátor z programu stiahol. To znamená, že zatiaľ tento materiál nemá podporu zastupiteľstva.

Následne v bode „rôzne“, naprieč politickým spektrom, naprieč klubmi aj nezaraďenými poslancami – zastupiteľstvo rozhodlo (ešte výraznejším pomerom hlasov 13 za, 3 proti a 7 sa zdržali – za hlasovali poslanci: Kašuba, Krištoff, Kubička, Lechan, Vaňko, Buocik, Kalnický, Vons, Maťovčík, Vonsová, Sekerková, Kozák a Žigo; proti: Uherčík, Ignáčik, Gajdoš; zdržali sa: Adamko, Horecký, Makovník, Červeňová, Kollár, Žanovít, Gallová, ostatní nehlasovali), že zruší uznesenia z roku 2013, ktoré boli vlastne vykonateľné aj súčasným primátorom. Citujem: „Mestské zastupiteľstvo žiada primátora zabezpečiť prípravu a vyhlásenie súťaže v zmysle návrhu technického riešenia komisie na 8-miestnu kabínkovú lanovú dráhu zo Stráni na Martinské hole.“ Toto uznesenie bolo doteraz platné – a my sme rozhodovali o jeho zrušení, aby sme mali čistý stôl pri aktivitách investičného rázu ako celku, vrátane kabíny na Hole, aby sme o nich rozhodovali v zbere – terajší primátor, terajšie vedenie mesta a terajší poslanci.

V pondelok 3. júna ráno zvolal pán primátor poslancov na 15:30 na poradu s témou: Porada k investičným akciám. Nevedeli sme, o čo ide. Podkladový materiál, ten sme našli až na stole – 4 strany A4, kde bolo popísaných 21 dosť významných akcií, vrátane Martinských hólí. Nádejali sme sa, že došlo k určitej korekcii a že budeme spoločne hľadať prieniky v našich prioritách. No, žiaľ, musím povedať, že táto

porada nič nezlepšila.

Ja som priamo položil otázku pánovi primátorovi, či podpíše uznesenie MsZ z 30. mája o zrušení uznesení z r. 2013. Po krátkej odmlke reagoval: „Nebudem komentovať.“ Neskôr som sa spýtal ešte raz, či si uvedomuje, že pozastavením nášho uznesenia, alebo využitím tzv. sistačného práva, čo zákon umožňuje, dochádza k ďalšiemu prehĺbeniu nedôvery v zastupiteľstve voči jeho postupom, a že to bude vlastne „pretlačanie sa“ v zastupiteľstve. Pán primátor

odpovedal rovnako, že to nebude komentovať. A v utorok 4. júna uverejnil na stránke mesta informáciu, že pozastavuje uznesenie, ktoré rušilo uznesenia z r. 2013.

Čo ďalej?

Nasleduje formálne oznámenie tohto pozastavenia mestskej rady a poslanci majú zákonnú lehotu na to, aby 3/4 väčšinou všetkých poslancov prelomili primátorovo veto. Nebudem sa zaoberať tým, čo je zjavne nevýhodné alebo výhodné pre mesto. V každom prípade sa to všetko vyvíja nedobrym smerom, pretože bez spolupráce dvoch orgánov mesta – zastupiteľstva a primátora – to bude v meste škripať. Uvidíme.

„Pokušeniú Martinské hole“ neodolal ani Bernát, ani Hmčiar, ani Danko. Zatiaľ nás to „pokušenie“ stálo 10 mil. eur. Koľko nás bude stáť tento experiment? Bol by som najradšej, keby – nič... Mestské zastupiteľstvo je výsledkom volieb, odráža nejaký stav, politické pomery v meste. Ak takéto veľké investície nemajú ani nadpolovičnú podporu poslancov, je to signál, že niečo nie je v poriadku.

My sa budeme snažiť, aby sme našli spoločnú reč. Ale musíme obnoviť dôveru a zachovať chladnú hlavu.

Je tu rad otázok.

Znamená to pozastavenie uznesenia o zrušení uznesenia z r. 2013, že sa nechávajú otvorené dverka pre realizáciu kabínky? Ak sa tento proces naozaj spustí, potom nepôjde o 7,5-8,5 mil. eur, ako sa hovorí v návrhu, ale určite o 10 a možno 12 mil. eur. To je pri našej zadĺženosti – pretože stále splácame úver, ktorým sme vyplatili naše záväzky za kauzu Martinské hole – taká obrovská suma, že rozvoj mesta je veľmi otázny. Treba povedať, aký má toto mesto finančný potenciál. O tomto – okrem iného – mala byť širšia debata. No to sa nestalo a udržiavanie pri živote uznesenia z r. 2013 (prijatého v celkom inej situácii za iného primátora a zastupiteľstvom, ktoré už nejestvuje) naznačuje možnosť pustiť sa do „akcie kabínka na Hole“ bez súhlasu tohto zastupiteľstva. To sa inak vyložiť nedá.

A to je smutné, lebo nás čaká ešte 3,5 roka spolupráce.

TOTO je podstatné, z môjho pohľadu, v najnovšom vývoji v riadení Martina. **PETER KAŠUBA, poslanec, predseda Klubu občianskych poslancov**

Starostlivosť o klientov v zariadení pre seniorov na európskej úrovni

Dobrá správa pre Martinčanov, otvára sa nové sociálne zariadenie rodinného typu

Zľava: Tatiana Škorvágová, Ján Novák, Lubomíra Štrbáková, Pavlína Švábová, Zdenka Hanková, Milan Čížniar (na vozíku)

Zariadenie sociálnych služieb pre seniorov MEDIK-M, n. o. (funguje od roku 2011), ktoré je umiestnené v mestskej časti Sever pod Horičkou (Východná ul. 20), už čoskoro rozšíri svoju kapacitu o nový zrekonštruovaný objekt (Severná ul. 22) hneď v susedstve hlavnej budovy.

Moderné a bezbariérové zariadenie, ktorého vybavenie lôžkovej časti je špeciálne určené pre imobilných klientov odkázanosti IV až VI., sa nachádza v peknom a príjemnom prostredí s množstvom prírodnej zelene. „V hlavnej budove je 54 lôžok pre klientov, ale máme tam aj denný stacionár pre 50 seniorov. Teraz dokončujeme rekonštrukciu vedľajšej budovy, kde bude k dispozícii 18 lôžok pre ležiacich klientov (ťažšie stavy)“, povedal riaditeľ neziskovej organizácie MEDIK-M Milan Matia a vzápätí pokračoval: „V tejto budove bol predtým archív mesta Martin, ktoré nás vlani oslovilo s tým, či by sme objekt nechceli zrekonštruovať pre potreby poskytovania sociálnych služieb. Súhlasili sme a krátko po podpise zmluvy sme začiatkom januára tohto roku začali s rekonštrukciou budovy. Rekonštrukcia sa týka interiéru, rozvodov, zateplili sme strechu a celú fasádu, nainštalovali sme podlahové kúrenie a pod. Tento projekt za približne 300 000 eur nebol financovaný z eurofondov, lebo celý ten schvaľovací proces by bol dosť

zdlhavý a my sme toto zariadenie potrebovali pre ľudí dať do užívania už teraz. Chceme všetko pripraviť tak, aby mohla byť stavba skolaudovaná začiatkom júna. Po kolaudácii a rozhodnutí z VÚC o zápise do registra poskytovateľov sociálnych služieb môžeme odštartovať prevádzku tohto zariadenia. Dúfam, že do konca júna tohto roku budeme môcť v zrekonštruovanom objekte začať vykonávať vlastnú činnosť. Bude to zariadenie pre seniorov (imobilní klienti, ktorí budú pripútaní na lôžko) so 6 jednolôžkovými a 6 dvojlôžkovými izbami. Chceme tam zabezpečiť kvalitnú starostlivosť, o ktorú sa postará 10-členný odborný a kvalifikovaný personál (zdravotná sestra, zdravotní asistenti, opatrovatelia a pomocné sily).“ Na slová riaditeľa neziskovej organizácie MEDIK-M nadviazala vrchná sestra Zdenka Hanková: „Nakoľko to budú ležiaci klienti, budeme ku klientom pristupovať individuálne podľa stupňa odkázanosti. Ponúkame vysokú odbornú úroveň kvalifikovaného personálu s požadovanými kvalifikačnými predpokladmi. V našom zariadení poskytujeme aj ošetrovateľskú starostlivosť prostredníctvom ADOS-u (Agentúra domácej ošetrovateľskej služby). Podávame pestrú a racionálnu stravu s optimálnym pitným režimom. Snažíme sa pre klientov vytvoriť čo najlepšie podmienky. V novom zrekonštruovanom pavilóne budú mať

klienti napr. polohovateľné elektrické postele s aktívnym antidekubitným matracmi (táto zdravotnícka pomôcka slúži ako účinná prevencia proti preležaninám), polohovateľné budú aj kreslá.“ Pobyť a strava v zariadení sociálnych služieb, samozrejme, nie je zadarmo. Štát v zmysle zákona o sociálnych službách poskytuje finančné príspevky podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby (napr. IV. stupeň 288 eur, VI. stupeň 504 eur), ale koľko si ešte musia doplatiť klienti? „Čo sa týka nášho cenníka, ak to bude senior s PEG sondou, ktorá slúži na podávanie umelej výživy pacientovi, tak bude cena 430 až 450 eur mesačne. Ak pôjde o klienta s racionálnou stravou, tak sa cena zvýši na približne 600 eur.“

Predovšetkým sa ideme zamerať na klientov, ktorí budú mať PEGOVÚ sondu,“ informoval Milan Matia. Okrem klientov, ktorí sú v zariadení MEDIK-M umiestnení celoročne, ho navštevujú aj seniori, ktorí sa tam zdržiavajú každý deň od 7. do 17. h (denný stacionár). „Veľkou výhodou umiestnenia klientov v tzv. škôlke pre seniorov v našom zariadení je zabezpečenie ich pravidelného a prirodzeného kontaktu so spoločenským prostredím, aktivizácia, podpora vlastnej sebestačnosti, samostatnosti a zamedzenie spoločenskej izolácie. Klientov privezieme i odvezieme našou prepravnou službou do zariadenia, kde sa môžu zapájať do rôznych aktivít. Svojim klientom chceme zabezpečiť prežitie plnohodnotnej, dôstojnej a príjemnej staroby,“ dodal Milan Matia.

Zariadenie pre seniorov poskytuje sociálne služby na dobu neurčitú fyzickým osobám, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, sú odkázané na pomoc inej osoby, alebo na poskytovanie sociálnej služby, prípadne ju potrebuje z iných vážnych dôvodov. Zariadenie sociálnych služieb MEDIK-M, n. o., ponúka svojim klientom kvalitnú sociálnu a zdravotnú starostlivosť prostredníctvom kvalifikovaného personálu s ohľadom na ich špecifické potreby a požiadavky. Toto zariadenie pre seniorov poskytuje komplexnú starostlivosť o klienta 24 hodín denne počas celého roka. Poskytuje štandard sociálnych služieb, ktorý je obvyklý v členských krajinách Európskej únie. **Autor, foto: Eubomír Chochula**

Zľava: Mgr. Elena Pospíšilová, Bc. Zdenka Hanková, Jozefína Ivanová, Mgr. Mariana Škrovinová, Mona Agouba

Lanovka na „Martinky“ je ako príznak, čiernou škvrnou údajné vydieranie

Zdevastovaná budova nad Stráňami, odkiaľ kedysi premávala jednosedačková lanovka. Foto: I'ch

Hoci na májovom zasadnutí mestského zastupiteľstva napokon z programu schôdze vypadol bod „zámer výstavby kabínkovej lanovej dráhy zo Stráni na Martinské hole z finančných prostriedkov mesta Martin“, k tejto horúcej téme sa viacerí vyjadrovali, či už v rozhovoroch s médiami, alebo v bode rôzne.

Martinské hole sú vhodnou lokalitou na šport, turistiku a relax. Ich rozmach aj z hľadiska rozvoja cestovného ruchu, ktorý prináša danému mestu a regiónu nemalé benefity, je určite potrebný. „Martinky“ mohli byť malým Lake Placidom, ale nie sú a ani nebudú. Môže za to krach smeľej vízie, ktorú sa nikdy nepodarilo zrealizovať. Dlhé roky vlečúca sa kauza Lyžiarske stredisko Martinské hole, a. s., napokon vyústila do toho, že mesto Martin muselo za prehratý súdny spor zaplatiť 8,6 mil eur a dostalo sa do nútenej správy. Dnes je situácia optimistickejšia a znovu je tu priestor na väčšie investície. Kým v pôvodnom megalomanskom projekte spred vyše 20 rokov za približne 450 mil vtedajších slovenských korún sa počítalo s budovaním rozsiahlej športovej infraštruktúry (šesť miestna kabínková lanovka s údolnou stanicou na úpätí hôr nad lesoparkom, zjazdovka svetových parametrov v dĺžke 3,2 km a s prevýšením 800 m, kde sa mohli uskutočňovať aj lyžiarske preteky Európskeho pohára, umelé

zasnežovanie, trate pre bežkárov a skokanské mostíky), súčasný návrh je podstatne triezvejší. Vybudovala by sa moderná osemmiestna kabínková lanovka zo Stráni na „Martinky“. Údolná stanica by bola situovaná pri bývalom Horskom hoteli, ktorý už dlho chátra. Najväčším prínosom tohto projektu by bol zvýšený počet turistov a návštevníkov Martinských holí, mesta Martin a regiónu Turiec, lepší prístup pre návštevníkov do horského strediska a pritiahnutie nových atrakcií i doplnkových služieb do strediska i na Stráne. Táto interesantná iniciatíva sa však skončila totálnym fiaskom. Celé to bolo, podľa názoru viacerých, nepripravené. Napokon primátor Ján Danko tento bod radšej stiahol z rokovania pod ťarchou obvinenia, ktoré na jeho hlavu padlo zo strany poslanca Stanislava Thomku. Ten povedal, že mu primátor ponúkol protislužbu za hlasovanie v prospech lanovky, a to zotrvanie vo funkcii konateľ a v obchodnej spoločnosti Televízia Turiec, s. r. o., ktorej jediným spoločníkom je mesto Martin. Thomka údajne v tomto smere podal trestné oznámenie. Primátor Ján Danko odmieta, že by niekoho korumpoval. Je pripravený osobne poskytnúť maximálnu súčinnosť orgánom činným v trestnom konaní. Zároveň chce podniknúť kroky na ochranu svojho dobrého mena. Ako povedal poslanec Marcel Maťovčík, odloženie zámeru výstavby lanovky ešte neznamená

pohreb Martinských holí. Vypracovať štúdiu realizovateľnosti požadoval poslanec Marek Belák, lebo predložený návrh vyvolal veľa otázok a len málo odpovedí. Problémom je aj zámer, že mesto Martin, hoci je aktuálne v dobrej ekonomickej kondícii, by si na tento účel zobralo úver vo výške 6 mil eur (splatný v roku 2034), aby prostredníctvom vlastnej spoločnosti bolo prevádzkovateľom lanovej dráhy. Podľa prepočtov by si lanovka každoročne na seba zarobila 679 tisíc eur (pri cene lístku 10 eur na osobu).

Poslanec Peter Kašuba.
Foto: chir

Predseda Klubu občianskych poslancov Peter Kašuba zaujal toto stanovisko: „Samozrejme, som proti tomu, aby to financovalo mesto. Boli nám dodané

podklady, ktoré nemajú hlavu ani päť. Je to netransparentné. Vo worde spracovaná tabuľka zo stredisk ako Vrátna a Malinô Brdo mala slúžiť na to, aby sme schválili investíciu za 15 mil eur. To je absolútne dehonestácia poslancov. Nesúhlasím ani so spôsobom, ako to bolo vedené. Je neakceptovateľné, ak bol na pána Thomku, ktorého poznám roky a nemám dôvod mu neveriť, vyvíjaný nátlak. Na tému rozvoja Martinských holí sa musí urobiť relevantná a odborná diskusia. Ale hlavne, treba komunikovať ako partner s partnerom, mám na mysli primátor a poslanci. Hovoril som to v minulosti,

keď bol primátorom Stanislav Bernát a potom Andrej Hrnčiar, hovorím to aj teraz. Nemôžeme si dovoliť financovať túto rozsiahlu investičnú akciu z mestských peňazí a zaviazat' občanov úverom na 15 rokov. V tomto meste nie sú len Hole, máme tu aj iné priority a projekty. Primátor a ani nikto z poslancov to nemali vo svojom volebnom programe, tak načo to takto siliť?! Zažil som 90. roky, keď sa tu pretláčali Martinské hole. V tejto súvislosti ľutujem jedinú vec, že som nepodal trestné oznámenie na Bernáta, Franka a Mažgúta. Dnes by som to urobil, ak to už bude za hranou. Nikdy som sa nedal vydierať a nenechám sa zatlačiť do kúta ani teraz,“ povedal Peter Kašuba.

Autor: Eubomír Chochula

Maketa skrachovaného projektu so zjazdovkou a lanovkou (Ostredok – Martinské hole). Foto: chir

V priestore pri chátrajúcom Horskem hoteli by mala byť dolná stanica budúcej lanovky. Foto: I'ch

Pocta najstaršiemu zosnulému pedagógovi prvej vysokej školy v Martine

Martin Klein

V septembri 1957 na podnet československej vlády, na základe uznesenia a schválenia ministerstva školstva, vznikla podľa vtedajšieho sovietskeho vzoru prvá vysoká škola v republike na prípravu učiteľov pre I. stupeň základných škôl – Pedagogický inštitút v Martine, ktorý bol jedinou školou tohto typu v bývalom Československu.

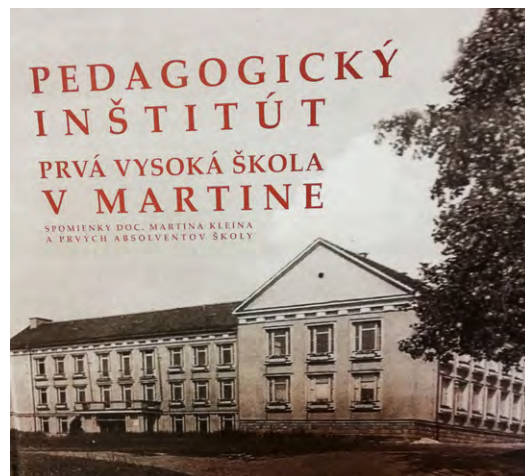
Medzi zakladajúcich vysokoškolských pedagógov patrili

aj náš obľúbený docent RNDr. Martin Klein, CSc. (2. 2. 1924 – 19. 12. 2017). Do prvého ročníka prijali 60 poslucháčov. Škola sídlila na Malej hore (vedľa gymnázia), kde sú v súčasnosti laboratórne priestory a poslucháreň pre lekársku fakultu. Škola začala svoju činnosť 15. septembra 1957 s ôsmimi pedagógmi, ku ktorým pribúdali noví, keď zaviedli ďalšie povinné a nepovinné predmety. Pedagóg Martin Klein nám prednášal biológiu a práce na pozemku s praktickými ukážkami z poľnohospodárskej činnosti. Prví absolventi (bolo ich 57) ukončili štúdium v roku 1959 a umiestnili ich na školské pracoviská. Mnohí z nich si doplnili kvalifikáciu na II. a III. stupeň základných a stredných škôl. Najlepším študentom bol Miro Zelina, ktorý diaľkovo vyštudoval psychológiu. Počas dvoch funkčných období bol dekanom Pedagogickej fakulty v Bratislave, poradcom ministerstva školstva, pôsobil v rôznych vedeckých funkciách a venoval sa aj publikačnej činnosti. Získal akademické tituly (profesor, PhDr., DrSc. a trikrát Dr. h. c.). Pedagóg Martin Klein zostavil so svojim bývalým študentom, prvým absolventom Pedagogického inštitútu Dr. Ivanom Pilišom,

publikáciu „Pedagogický inštitút – prvá vysoká škola v Martine“. Za svoju celoživotnú pedagogickú a vedeckú činnosť bol Martin Klein v roku 1994 vyznamenaný medailou rektora Univerzity Mateja Bela za rozvoj a zásluhy vysokého školstva v Banskej Bystrici a ocenenie UMB za celoživotnú činnosť v oblasti vzdelávania. Pri príležitosti 90. výročia jeho narodenia mu udelili medailu Cenu mesta Martin za celoživotný prínos v oblasti vzdelávania a za mimoriadnu spoluprácu pri vzniku Pedagogického inštitútu v Martine. My, absolventi Pedagogického inštitútu v Martine sme hrdí, že sme sa mohli vzdelávať v srdci Matice slovenskej a v takom krásnom kultúrnom meste. Sme vďační zakladajúcim pedagógom školy na čele s Martinom Kleinom, že nás výborne pripravili metodicky, odborne a profesionálne na naše budúce povolanie. Zaujímavé je, že z 57 prvých absolventov Pedagogického inštitútu v Martine

z roku 1959 všetci okrem jedného (odišiel do armády) ostali verní svojmu povolaniu až do dôchodku. Dodatok: V dôsledku politického rozhodnutia sa zrušil Žilinský kraj, preto si ako krajské mesto Banská Bystrica nárokovala spojiť Pedagogický inštitút v Martine s novovzniknutou Pedagogickou fakultou vo svojom meste. V Martine už ostalo od 1. septembra 1964 len konzultačné stredisko pre diaľkové štúdium, pričom aj to prešlo po niekoľkých rokoch do B. Bystrice.

**Autor: PaedDr. Ivan Piliš
Foto: rodinný album**

Obal knihy „Pedagogický inštitút – prvá vysoká škola v Martine“

Aktualita z Priekopy: Riešenie nákladnej dopravy

Mestská časť Priekopa významne trpela kolíziou obytných funkcií a potrieb priemyselnej štvrte na jej okraji. Nákladná doprava, osobitne ťažká kamiónová (nad 12-14 ton) roky ničila nielen vozovky Priekopskej a Sučianskej ulice, ale aj nedávno rekonštruovanej Kratinovej ul.

Riešením mala byť nová organizácia nákladnej dopravy v Priekope, o ktorej sme už v MN viackrát písali. Dokonca sa objavilo aj príslušné dopravné značenie, no potom bolo prekryté, a teda nefunkčné. Preto sme sa spýtali predsedu VMČ v Priekope Petra Kašubu, ako to je a bude s nákladnou dopravou v tejto

mestskej časti?

- Horúcou aktualitou je, že nový systém nákladnej dopravy v Priekope už platí! Hovorím to s plnou zodpovednosťou po konzultácii s dopravnou políciou o výklade príslušných zákonov. Obdobie nejasností a nedorozumení medzi jednotlivými kompetentnými orgánmi je za nami, dopravné značenie je plne funkčné a očakávam, že o krátky čas nám občania dajú spätnú väzbu, ako to reálne v praxi funguje. Podstatou je zákaz odbočenia (do Priekopy) pre ťažkú nákladnú dopravu (t.j. nad 12-14 ton) pod Partizánskym cintorínom. Kamióny musia pokračovať ďalej v smere na Poprad a odbočenia do Priekopy od východu, okolo Galimexu

a SIM-u. Zákaz odbočenia platí pre túto kategóriu ťažkej nákladnej dopravy aj na Priekopskú, Sučiansku a Kratinovu ulicu. Jedinou výnimkou je kamiónová doprava do Vrútok pre tamojšie firmy, pretože pre ne je smer Partizánsky cintorín – Lidl – Vrútky jediný možný (kvôli nízkej nosnosti mosta cez Turiec pri vrútockej radnici). Rovnako budú platiť prípadné výnimky pre cieľovú dopravu pri výstavbe bytoviek v priestore Ul. Š. Šikuru a B. Bullu. Verím, že čas potvrdí prínosnosť tohto riešenia a občania Kratinovej ul. a jednotlivých kolónií si po desaťročiach oddýchnu.

(mbk), foto: (ka)

DNI MARTINA BENKU

V ostatnom čase sa dost' často hovorí o rozvoji cestovného ruchu (CR) v Martine. Rád by som do tejto diskusie prispel niekoľkými konkrétnymi návrhmi. Nie je žiadnym tajomstvom, že úspešný rozvoj CR spočíva v jedinečnej, atraktívnej ponuke a cieľavedomom, efektívnom marketingu.

Som presvedčený, že pre vytvorenie atraktívnej ponuky CR v Martine by sa malo v plnej miere využiť aj jedinečné postavenie Martina ako centra národnej kultúry Slovákov. Je to potenciál, ktorý doteraz nebol pre rozvoj CR dostatočne využitý. Problém vidím v tom, že v Martine a okolí sa deje, organizuje množstvo najrôznejších kultúrnych podujatí. No väčšina z nich má len miestny charakter a dosah. Ak chceme dosiahnuť zvýšený počet prenocovaní v našom meste, musíme organizovať minimálne troj-štvordňové veľké podujatia, či festivaly, ktoré prilákajú návštevníkov z celého Slovenska i zahraničia. Jednou z takýchto akcií by mohli byť Dni Martina Benku. Národný umelec Martin Benka si určite zaslúži, aby sa mu v našom meste venovalo oveľa viac pozornosti ako doteraz. Okrem toho, že si návštevníci môžu pozrieť jeho múzeum, každoročne by sme pripravili štyri dni (predĺžený víkend)

Obráz Martina Benku „Jar v horách“ vystavuje Turčianska galéria

venované odkazu Martina Benku a výtvarnému umeniu. Jednotlivé aktivity – výstavy z tvorby Martina Benku, ďalších generácie, či štýlovo príbuzných maliarov, ale aj súčasných výtvarných umelcov – maliarov, ilustrátorov, semináre, konferencie, by sa konali na rôznych miestach v Martine – v jednotlivých kultúrnych

inštitúciách. Dielo Martina Benku, ktorý mal'oval prevažne slovenský ľud spätý s prírodou, ponúka veľa možností aj na rôzne interakcie, napríklad s Požičovňou krojov a kostýmov – nádhernými krojmi, fatranskými národnými parkami, národopisnou expozíciou SNM, atď. No našim cieľom je priblížiť

výtvarné umenie čo najväčšiemu počtu návštevníkov. Urobiť z neho turistickú atrakciu. Preto by sme preniesli dianie najmä na pešiu zónu, aby podujatím štyri dni žilo celé centrum Martina. Napríklad žiaci ZUŠ z regiónu by tu mohli na obrovské plátno mal'ovať každý rok kópiu niektorého z obrazov Martina Benku. Hotové dielo by sa potom umiestnilo na „Skleník“ na Divadelnom námestí a ostalo by tam niekoľko dní. Počas ďalších dní by sa na pešej zóne malo zhromaždiť minimálne 100 mladých (ale aj starších) výtvarníkov, žiakov ZUŠ, profesionálnych i neprofesionálnych umelcov z Turca i z ďalších regiónov Slovenska so svojimi maliarskymi stojanmi. Maliari by na pešej zóne tvorili, vystavovali a predávali svoje diela. Môžeme súťažiť aj o zápis do Guinnessovej knihy rekordov – o najväčší počet umelcov maľujúcich naraz na pešej zóne. Prírodzene nechýbala by ani adekvátna hudobná produkcia, tanečné vystúpenia, slovenská tradičná gastronómia. Nápadom ako organizovať a čo ponúknuť počas dní Martina Benku je dost'. A bude ich ešte viac, keď sa do ich prípravy zapoja všetky relevantné inštitúcie a subjekty. Pretože takéto podujatia sa nedajú zorganizovať bez tesnej spolupráce všetkých kultúrnych inštitúcií, mestskej samosprávy, subjektov CR, škôl, médií... No keď sa vydaria, prinesú úžitok všetkým.

Autor, foto: Ján Farský

Najnovší počín martinských numizmatikov

Slovenská numizmatická spoločnosť pri SAV, pobočka Martin, oslávila v roku 2017 30. výročie svojho založenia. Martinská pobočka pred rokmi vznikla na podnet Vladimíra Bullu st.

Členovia pobočky organizujú prednáškovú, aukčnú, zberateľskú a inú osvetovú činnosť v oblasti numizmatiky. Okrem toho vydávajú i pamätne medaily a plakety súvisiace s históriou a významnými osobnosťami regiónu Turiec. Pobočka vydala počas svojho trvania 9 medailí, medzi nimi napríklad medailu pri príležitosti 1 125. výročia slovanského písomníctva. Túto vydali v roku 1988 a spolupracovali pri tom

s Maticou slovenskou. Najnovším počínom členov pobočky bolo vydanie veľmi peknej medaily k 100. výročiu Martinskej deklarácie. Medaila je realizovaná v striebre a medi. Strieborných medailí bolo vyrobených 40 číslovaných kusov, medených 50 kusov, nečíslovaných. Strieborná medaila má rozmery 50 x 50 mm, je z čistého striebra, váži 100 gramov. Na aversnej strane medaily je v pozadí priečelie budovy Tatra banky, v ktorej sa konalo zasadnutie Slovenskej národnej rady, na ktorom bola prijatá Martinská deklarácia. Deklarácia vyjadrovala vôľu Čechov a Slovákov žiť v spoločnom štáte. Je tam uvedených tiež desať mien najvýznamnejších deklarantov, ako aj to, že aktu prijatia deklarácie sa

zúčastnilo 106 deklarantov. Nápis na tejto strane medaily je: Martinská deklarácia, 100 rokov, 1918 – 2018. Na reverznej strane je nápis: Deklarácia slovenského národa, spoločný štát Čechov a Slovákov. Zobrazená je mapa Čs. republiky a znaky Čiech a Slovenska. Pod nimi sú erby oblastí, ktoré sa tiež stali súčasťou Československej republiky. Autorom

námetu medaily je Vladimír Bullo st., predseda martinskej pobočky Slovenskej numizmatickej spoločnosti pri SAV. Autorom modelu je Branislav Rónai. Medaila má medzi zberateľmi veľký úspech. V súčasnosti je už celý náklad striebornej i medenej verzie rozpredaný.

Autor, foto: Ján Farský

Kultúrna scéna MARTIN

MARTIN

VSTUPNÉ SA NEPLATÍ

KDE?: Divadelné námestie Martin

19:00

EUSEBIO

Divadelné námestie Martin

5.7.
2019

20:00

**DROŽDO
& DE MEX**

Divadelné námestie Martin

Kultúrna scéna MARTIN

MARTIN

VSTUPNÉ SA NEPLATÍ

KDE?: Divadelné námestie Martin

18:30

DJEKG

Divadelné námestie Martin

12.7.
2019

21:30

kali

Divadelné námestie Martin

Nekomplikujme si veci zbytočne; lepšia je kratšia cesta

Martin Kalnický

Niekedy sa aj dobre mienená snaha o systém a poriadok môže vo výsledku obrátiť proti tým hlavným: proti adresátom opatrenia. To je prípad najnovšieho opatrenia, ktorého podstata je dostať všetky podnety od občanov či poslancov do zápisnic mestských častí, tie k prednostke úradu a od nej k zodpovedným odborníkom mesta, ktorí majú podnet riešiť. Vyzerá to prehľadne a jasne. No výsledkom je len – zbytočná – komplikácia a predĺženie cesty od podnetu k realizácii. Diskutoval som k tomu na nedávnom zastupiteľstve a navrhol som iné riešenie.

Tých podnetov, ktorými sa poslanci zaoberajú, je veľké množstvo. Predstavme si len jeden denne – poslancov je 31, to je vyše 150 týždenne, 600 mesačne... A tých podnetov je neraz viac. Ak sa bude robiť ku každému čo len stručný zápis, sú to tisíce dokumentov ročne, čo je nepredstaviteľná administratíva – ktorá neprispieje podstatným spôsobom k spokojnosti občanov. Ak to pôjde len cez zápisnice výboru mestskej časti, to je raz mesačne. Kým sa to dostane na stôl kompetentného, môžu prejsť dva mesiace, kým príde obhliadka na mieste, rokovania, hľadanie riešení...

Som za zjednodušenie a skrátenie tejto práce. Ak sa občan obráti na svojho poslanca, očakáva rýchlu informáciu a rýchle riešenie. No potom musí mať poslanec možnosť osloviť priamo zodpovedného odborníka na úrade. Iste, základná evidencia je nevyhnutná, úradník má priebežne rozpracovaných množstvo úloh, ale to má aj poslanec a ten má ešte okrem toho svoje civilné zamestnanie. No celé riešenie by malo vychádzať zo záujmu toho hlavného článku v tomto procese: od občana. V záujme občana je nekomplikovať veci zbytočne a urýchľovať riešenie jeho podnetov.

Martinský „epiteton ornans“, symbol a slogan

Michal Beňadik

Poznáme Krásavicu na Dunaji, Mesto Matúša Čáka, Mesto pod Zoborom, Mesto zlaté, strieborné či medené, Slovenský Rím, Hlinkovo mesto, Srdece Liptova, Metropolu východu, Mesto pod Dubňom... A Martin? Aký prívlastok či slogan je preň príhodný? Ponajviac by to asi mohlo byť „Mesto sv. Martina“ - no odkedy nie je ani Turčiansky ani Svätý, máme tu akurát najstaršiu budovu - r.-k. kostol zasvätený ako patrónovi sv. Martinovi. No ako ho vidieť v meste? Ulica sv. Martina nie je, ani námestie, ani socha v meste, ani... Bol to významný, európsky uznávaný reformátor, nadväzujúci

na sv. Benedikta, zjednocovateľ a univerzálny symbol. Ešte „predať“ tento unikát. Už nie sme ani „strojárské mesto“. Čisto teoreticky by sme mohli byť aj „Mesto na Turci“. Preteká cez mesto, rozdeľuje ho na „mesto“ a „za Turcom“. Rozdeľuje, a nespája. V Martine to už nie je tá krásna, meandrujúca rieka. Napriamili a ponorili ju hlboko pod úroveň terénu. Nesmelé náznamy zapojiť riekou do života mesta sa objavili, ale zatiaľ tomu chýba nejaký ucelenejší koncept. Nemáme ani jednu natoľko výraznú osobnosť, aby sa mohla stať symbolom mesta. Máme ich

niekoľko desiatok, celoslovensky (i európsky) uznávaných osobností. Ostáva nám „mesto kultúry“. Máme na to zákon, tradíciu, veríme, že budeme mať aj Radu národnej kultúry; časom azda aj mestské kultúrne stredisko, mestské múzeum i koncepciu kultúry... Veď čo nie je, môže byť. Sme aj mesto lekárskej fakulty, ktorá má európsky zvuk - no pre život mesta a cestovný ruch to nie je celkom ten pravý zjednocujúci symbol. Takže - máme unikátnu kultúrnu tradíciu. Môžeme z nej profitovať a stavať na nej ako na jednom z viacerých pilierov.

Nie je to férové, transparentné, ani spravodlivé

Lubomír Chochula

Športová odborná i laická verejnosť prijala ako fakt, že jeden z najúspešnejších slovenských hokejových klubov Slovan Bratislava by sa po siedmich rokoch mohol vrátiť do najvyššej súťaže na Slovensku. Je to návrat bez fanfár. Názory, že Slovan naplní tribúny na štadiónoch, skvalitní súťaž a zrejme aj zvýši záujem sponzorov, majú svoje opodstatnenie. Ale všetko sa nedá merať len cez túto prizmu. Kde je princíp, etika, morálka? Nemám nič proti „belasým“; keď hrali v nadnárodnej KHL, držal som im palce, lebo nereprezentovali len seba, ale aj slovenský hokej. Slovan patrí do najvyššej súťaže, ale nie za

týchto okolností. Bratislavský klub egoisticky opustil extraligu po sezóne 2011/2012, v ktorej, mimochodom, získal svoj ôsmy majstrovský titul. Vtedy ho netrápilo, že svojim odchodom do KHL oslabí najvyššiu slovenskú súťaž. Myslel na seba a osud extraligy mu bol ľahostajný. Slovan si pokazil imidž, v KHL si neurobil dobré renomé, ani výsledkami, ani fungovaním klubu. Obrovské dlhy voči hráčom a mestu za prenájom zimného štadióna sú zlou vizitkou pre ikonu slovenského klubového hokeja. Slovan nespĺnil kritériá na ďalšiu účasť v KHL, ale teraz má šancu, ak splní licenčné podmienky

zo strany SZLH, účinkovať v Tipsport lige. Odvolávať sa na nejakú klauzulu z roku 2012 (bola to poisťka Slovana, že sa môže kedykoľvek vrátiť medzi slovenskú klubovú elitu), je síce možno právnicko relevantné, ale ľudsky nie. Administratívne začlenenie „belasých“ do najvyššej súťaže, bez boja a len za zásluhy, to je privilegium, o akom môžu iní len snívať. Prečo taká ústretovosť nie je aj voči finalistovi 1. ligy HK Martin, prípadne neúspešnému barážistovi zo Žiliny? Ak to Slovanu prejde, nebude to férové, čestné, transparentné, ani spravodlivé.

Andrej Themár sa udomácnil v Poľsku, Michal Važan v Nemecku

Trio martinských legionárov, zľava: Michal Važan, Andrej Themár a Marek Pacalaj. Foto: Ich

V domácich podmienkach sa na novú hokejovú sezónu pripravuje aj niekoľko odchovancov martinského hokeja, ktorí budú hrať v zahraničných súťažiach.

Útočník Andrej Themár (30 rokov) bol v minulých rokoch platným hráčom Martina, s ktorým získal Kontinentálny pohár (2009) a bronzovú extraligovú medailu (2009/2010). Pamätne sú jeho rýchle strely švihom zo „svojej kancelárie“ pri bočnom mantineli, keď lišiaci dokázal využiť moment prekvapenia, ak mal súperov brankár zakrytý výhľad. So svojimi hokejovými zručnosťami sa presadil aj v cudzine. Hrával vo Francúzsku (Nice), Nórsku (Moss), Anglicku (Hull) a od ročníka

2017/2018 pôsobí v Poľsku. „Najskôr som obliekal dres Katovic, ale v minulej sezóne som už bol hráčom Unie Osvienčim. V základnej časti sme obsadili 8. miesto, čím sme si vybojovali účasť v play-off. Žiaľ, v 1. kole vyradovacej časti sme podľahli lídrovi súťaže (Katovice) 3:4 na zápasy. Na domáce stretnutia play-off sme mali vypredané (kapacita štadióna 3500 divákov). V Osvienčime zostávam, kontrakt mi platí aj pre budúci ročník,“ skonštatoval Andrej Themár, pre ktorého to bola úspešná sezóna aj z hľadiska individuálnych štatistik (odohral 52 zápasov, strelil 29 gólov a mal 27 asistencií). „Najvyššia poľská súťaž mi vyhovuje, je o niečo kvalitnejšia ako 1. slovenská liga. Predpokladám, že úroveň sa ešte zvýši, keď sa do praxe zavedie

možnosť hrať s väčším počtom legionárov ako doteraz. Najvyššia slovenská súťaž je, samozrejme, o level vyššie ako poľská, ale aj tak si myslím, že Tychy, Krakov či Katovice by sa nestratili ani v Tipsport lige. Aj keď sa hokejom už živím v cudzine, neznamená to, že nesledujem, čo sa deje v martinskom klube. „Rytierom“ držím palce, aby sa vrátili medzi slovenskú elitu,“ dodal Andrej Themár, ktorého brat Adam (ten je pre zmenu obranca) bol v minulom ročníku hráčom HK Martin. Aj 35-ročný útočník Michal Važan (podieľal sa tiež na bronze Martina v slovenskej extralige v roku 2010) ujedná legionársky chlebič. Pred desiatimi rokmi absolvoval zopár zápasov v Poľsku (Sosnowiec) a v sezóne 2015/2016 najskôr

legionárčil v Maďarsku (Dunaújváros), aby sa potom usadil v Nemecku, ktoré sa stalo jeho druhým domovom. „Odvtedy až doteraz hrávam v tretej najvyššej súťaži (Oberliga) za Black Dragons Erfurt (bilancia v uplynulom ročníku: 50 zápasov, 23 gólov a 33 asistencií – pozn. red.) V lige účinkuje 14 tímov, z toho má osem profesionálny štatút. V našom mužstve je niekoľko hráčov, ktorí okrem hokeja normálne chodia do zamestnania. Čo sa týka kvality súťaže, niektoré zápasy sa úrovňou vyrovnajú tým v slovenskej 1. lige. Na naše domáce duely chodilo okolo tisíc fanúšikov, čo je zhruba kapacita štadióna. V Erfurte som si už zvykol. Rád by som tu zostal. Dúfam, že si nebudem musieť hľadať nový angažmán, ale uvidíme, lebo legionár to v Oberlige vonkoncom nemá ľahké. Za každý tím môžu hrať len dvaja zahraniční hráči. Konkurencia je silná, je ťažké sa do mužstva dostať, ako aj v ňom zotrvať. Od útočníka sa vyžaduje, aby bol produktívny a prínosom ofenzívy, resp. ľahúňom mužstva. Kto to nedokáže, zlomia na ním palicu. Inak, blahoželám martinským hokejistom k účasti vo finále 1. ligy. Dosiahli viac, ako sa pred štartom súťaže očakávalo, a skoro postúpili do baráže,“ poznamenal Michal Važan, ktorý si pochvaľuje možnosť absolvovať letnú prípravu v skupine s Martinčanmi-legionármi. „S Andrejom takto trénujeme už niekoľko rokov. No a „Džajro“ nám opäť pripravil perfektné podmienky, za čo mu ďakujeme.“

Navrátiliec Aurel Nauš ml. sa zameria na rozvoj rýchlosti

Aurel Nauš ml. odišiel z materského klubu do zahraničia už ako mladík, ale po štyroch rokoch strávených v cudzine sa tento 21-ročný útočník vrátil domov. Zmluvu s HK Martin podpísal na jeden rok.

„Bol som tri roky vo Švédsku, kde som hral dorasteneckú a juniorskú súťaž (Arboga a Oskarshamn). V minulom ročníku som pôsobil v americkej juniorskej lige NAHL (tím Northeast Generals, mesto Attleboro, štát Massachusetts), kde som bojoval o angažmán do univerzitnej súťaže. Dostal som niekoľko zaujímavých ponúk zo zahraničia i Slovenska, ale uprednost-

nil som návrat do Martina. Mojou motiváciou je pomôcť martinskému tímu vybojovať si účasť v najvyššej súťaži na Slovensku. Teším sa na našich fanúšikov, ktorí vedia urobiť fantastickú atmosféru. S ich pomocou sa pokúsime splniť cieľ. Verím, že ich nesklameme hrou, ani výsledkami,“ podoťkol Aurel Nauš ml., ktorý berie letnú prípravu vážne. Spolu s ostatnými z HK Martin poctivo zaberá pod vedením kondičného trénera Jaroslava Markoviča. Na čom chce najviac popracovať, aby bol v budúcej sezóne ešte lepší? „Chcem sa zamerať na rozvoj rýchlosti. Nedávno skončené majstrovstvá sveta ukázali, akým smerom sa súčasný moderný hokej uberá. Páči sa mi aktívny

štyl hry s neúnavným korčuľovaním, forčekingom, akceleráciou, dravosťou. Napr. Švajčiari v ostatnom období veľmi napredujú, ale aj majstri sveta Fíni, Kanadania či Švédi toto úspešne aplikujú do svojho herného systému. Na MS 2019 ma výkonom upúťali viacerí hráči. Aj veľké osobnosti z NHL sa vložili do služieb kolektívu, ale zaujal ma, samozrejme, tiež 18-ročný Fín Kaapo Kakko, ktorý v Bratislave završil zlatý hetrik (je majstrom sveta v troch vekových kategóriách: do 18 rokov, do 20 rokov a medzi mužmi – pozn. red.),“ doplnil Aurel Nauš ml.

Stranu pripravil:
Ľubomír Chochula

Aurel Nauš ml. sa chce na novú sezónu pripraviť čo najlepšie Foto: Ich

Daniel Babka zostáva vo Francúzsku, presunie sa z Nantes do Nice

Bývalý slovenský reprezentant, hráč a tréner Martina Daniel Babka, ktorý sa narodil pred 47 rokmi v metropole Turca, bude aj v nasledujúcej hokejovej sezóne pracovať vo Francúzsku. Tentoraz ako asistent trénera mužstva Nice (účastník najvyššej súťaže).

Charizmatický hokejový tréner Daniel Babka. Foto: archív

Daniel Babka pôsobil v uplynulom ročníku ako hlavný tréner tímu Nantes (druhá najvyššia liga), ktorému sa napriek silnému rozbehu nepodarilo nadviazať na predošlý úspech. „Oproti ročníku 2017/2018, vtedy sme hrali v semifinále, čo sa klubu podarilo prvý raz po 20 rokoch, to bolo teraz trochu slabšie. Hoci ešte pred Vianocami sme boli na 5. mieste, napokon sme nepostúpili do play-off. Chýbalo nám niekoľko strelecky disponovaných Kanadčanov (vrátili sa domov, prípadne prestúpili do iných klubov). Bez nich sme sa trápili v koncovke, nevedeli sme nahradiť ich ofenzívnu silu. Druhá francúzska

súťaž bola veľmi vyrovnaná, z titulu a postupu medzi elitu sa tešil Briancon, ktorému pred Vianocami patrila až 12. priečka. V Nantes hrával aj môj syn. Dano urobil ďalší progres a bol štvrtý najlepší v kanadskom bodovaní tímu (bilancia 22-ročného obrancu Daniela Babku ml.: 26 zápasov, 5 gólov a 11 asistencií – pozn. red.). Syn sa rozhodol vrátiť na Slovensko, kde si hľadá angažmán. Ja osobne sa teším na účinkovanie v Nice. V elitnej francúzskej lige som hrával niekoľko sezón (2009 až 2012 za Rouen), vtedy bol iný formát súťaže (26 kôl základnej časti) ako teraz so 44-kolovou dlhodobou časťou a následným play-off. Takže ma čaká veľa cestovania. Zmluvu som podpísal na rok. Cieľom bude skončiť v základnej časti do 6. miesta a v play-off sa posunúť vyššie ako naposledy.

Splniť tieto méty by mala pomôcť aj silná slovensko-česká enkláva (brankár Nechvala, obrancovia Deyl, Dinda, Brincko, útočník Heizer), ale v tíme budú, pochopiteľne, aj domáci hráči. Vo Francúzsku platí klauzula, že na súpiske mužstva musí byť minimálne deväť francúzskych hokejistov. Prípravu na ľade začneme v polovici augusta, sústredenie budeme mať v Poprade a potom sa zúčastníme na Tatranskom pohári,“ uviedol Daniel Babka, ktorý vyzdvihol, ako sa HK Martin držal v 1. slovenskej lige. „Martinčania vo finále nielenže potrápili Michalovce, ale boli im viac ako vyrovnaným súperom. Ak mužstvo zostane spolu a mladí hráči nazbierajú ďalšie skúsenosti, nabudúce to môže dopadnúť ešte lepšie.“

Lukáš Zeliska chce byť v budúcej sezóne ešte lepší

Útočník HK Martin Lukáš Zeliska (31 rokov) odohral v minulom ročníku 1. slovenskej ligy 59 zápasov, v ktorých strelil 18 gólov a dosiahol 22 asistencií. V budúcej sezóne bude hrať znovu za turčianskych „rytierov“.

Aj vlni absolvoval letnú prípravu spolu s tímom a nie je to inak ani teraz. „Je to super, najmä ak sa vytvorí taká dobrá partia, aká je v Martine. Trénovať spolu s chalanmi je pre mňa výhodnejšie ako individuálne, s čím mám tiež

svoje skúsenosti, keď som pôsobil v cudzine. Sám sa totiž nedokážem tak prinútiť. Budem na sebe tvrdo pracovať, aby som mohol počas sezóny ešte viac pomôcť mužstvu. Najradšej mám tréningy v posilňovni, naopak, nevyžívam sa v dlhých behoch (napr. na Martinky). Najlepší je piaty týždeň prípravy, v ktorom máme priestor na rôzne hry (tenis, bedminton a pod.). Tréningy v Tennis Sporte sú v pohode, „Džajro“ to vedie výborne, akurát táto športová hala je až na okraji mesta. Čiže mám to ďalej ako na zimný štadión,“ ozrejmil Lukáš Zeliska, ktorý je aj

úspešným hokejbalistom, o čom svedčí to, že bol súčasťou majstrovského tímu Fest Citron, ktorý v máji tohto roku vyhral Turčiansku hokejbalovú extraligu. „Hokejbal hrám pre radosť. Keďže tie zápasy boli cez víkend, dalo sa to zvládnuť.“ Športom číslo 1 pre Zelisku je hokej, s ktorým už zažil toho dosť. V jeho hráčskej karte figuruje niekoľko zahraničných destinácií. Pôsobil v Česku (Třinec, Prostějov, Havířov), v Kanade (účastník WHL – Prince Albert Raiders) a Francúzsku (Bordeaux, Anglet, Cholet a Dunkerque v sezóne 2017/2018).

Útočník HK Martin Lukáš Zeliska. Foto: Tch

Go Skateboarding Day 2019 opäť v Martine

Vlajší účastníci Go Skateboarding Day. Foto: archív

Celosvetový deň skateboardingu (Go Skateboarding Day) sa v Martine konal od roku 2006 do roku 2009, potom nasledovala deväťročná prestávka, ale vlni túto tradíciu úspešne obnovili. Organizátor Daniel Babka ml. pre MESTSKÉ NOVINY povedal:

„V sobotu 15. júna to znovu oslávime v martinských uliciach. Jazdiť budeme na troch miestach. Na každom zo spotov budú mať súťažiaci možnosť vyhrať vecné ceny od sponzorov. Stretneme sa o 10. h pri obchodnom centre Campo di Martin, pri ktorom sa bude konať

súťaž o najlepšiu sériu trikov. Potom sa presunieme ku Kocke na Severe, kde sa uskutoční best trick (súťaž o najlepší trik). Celá akcia následne vyvrcholí na pešej zóne za Milleniom, kde pripravíme prekážky, na ktorých bude prebiehať cash for tricks (peniaze pre jazdca, ktorý dá najlepší trik) a samozrejme game of skate. Nebude chýbať občerstvenie, tulivacky, dobrá hudba, super atmosféra či tombola pre divákov. Po skončení akcie sa môžete tešiť na afterparty v pivnom pube Elefant, kde vystúpia slovenskí umelci OPT + Friends, Brocc, Daydream.“
Stranu pripravil:
Lubomír Chochula

Veteránisti úspešne reprezentovali Turiec na rallye historických vozidiel

Miroslav Dolník (vpravo) a Ľudovít Husár so svojim Triumphom

Turčianski veteránisti si to na trati pretekov užili

Koncom mája sa na východe Slovenska a v Maďarsku konala prestížna rallye historických vozidiel, na ktorej sa zúčastnili aj zástupcovia z Turca.

Podujatie s názvom Cassovia classic bolo určené pre obmedzený počet historických vozidiel, ktoré vybrali organizátori na základe prísnych kritérií. Každé vozidlo muselo byť v bezchybnom historickom a technickom stave a jeho vzhľad sa nesmel odlišovať od toho, v akom bolo vyrábané a dodávané na trh. Na podujatí sa mohlo zúčastniť len 50 historických automobilov a z každého typu mohol štartovať len jeden exemplár. Zastúpené boli značky Aero, Aston Martin, Austin, BMW, Bugatti, Buick, Ford, Chevrolet, Delahaye, Ferrari, Honda, Jaguar, Jawa, Jensen, Lancia, Lincoln, Mercedes-Benz, MG, Praga, Rolls Royce, Simca, Standard, Škoda, Tatra, Triumph, Vauxhall a Wanderer. Vozidlá boli rozdelené do troch kategórií – luxusné, štandardné a športové. Najmladším vozidlom bola Honda Accord (rok výroby 1980) v úplne pôvodnom stave, najstarším bol krásne zrenovovaný Rolls Royce 40/50 vyrobený v roku 1914. Na štart sa tento rok postavili posádky zo Slovenska, Česka, Poľska, Maďarska, Anglicka a USA, prihlásený účastník z Ruska neprišiel pre zdravotné problémy. Na podujatí sa po prvý raz zúčastnili aj veteránisti z nášho regiónu. Na anglickom vozidle Triumph GT6 Mk III (rok výroby 1972) štartovali vodič Miroslav Dolník a navigátor Ľudovít Husár, ktorí takto opísali svoje dojmy. „Toto vozidlo som renovoval tri roky

a keď som ho dokončil, zvažoval som využitie jeho potenciálu. Keďže na Slovensku sú v prevádzke len dve historické vozidlá tohto typu a toto auto je jediné s ľavostranným kontinentálnym riadením v širšom medzinárodnom okolí, po jeho dokončení som dostal niekoľko pozvánok na rôzne veteránske akcie. S vdakou som prijal osobné pozvanie, ktoré mi poslal riaditeľ podujatia Cassovia classic pán Július Cako. Pobyt na východe Slovenska bol veľmi zaujímavý. Priamo na podujatí sme najazdili približne 400 km, ale keďže do Košíc a späť sme išli po vlastných, celkove sme odjazdili viac ako 900 km. Som rád, že auto v tejto ostrej skúške vydržalo a v poriadku sme sa vrátili domov,“ povedal Miroslav Dolník. Toho vo vyjadrení doplnil navigátor Ľudovít Husár: „Na podujatí tohto typu som mal premiéru a účasť na ňom bola pre mňa novou skúsenosťou. S Mirom sa mi išlo dobre, jazdili sme podľa itinerára v okolí Košíc, Prešova a maďarského mesta Sárospatak. Nenaťahali sme sa, lebo toto podujatie sa nejazdilo na čas, ale na presnosť. Nebola to teda klasická rallye, ale skôr pohodovka. Počas nej sme navštívili viacero zaujímavých miest a jeden úsek sme išli aj po cestách, ktorými viedla náročná rallye Paríž – Peking.“ Aké sú ďalšie plány? Prezradil ich Miroslav Dolník: „Už koncom apríla som so spolujazdcom Martinom Cetlom absolvoval jazdu s názvom 200 kilometrov Československom v oblasti Kysúc a Moravy, ktoré bolo akýmsi testom pred sezónou. Po účasti na Cassovia classic ma čaká vykonanie potrebnej údržby vozidla a potom sa už začnem pripravovať na

najprestížnejšie veteránske stretnutie na strednom Slovensku s názvom Ružomerská ruža veteránov. Podujatie je síce určené len pre vozidlá triedy A, B, C, D, teda do roku výroby 1945, ale jeho riaditeľ pán Marián Sila ma pozval ako hosťa, čo som mu nedokázal odmietnuť. Zaujímavosťou pre Turiec je to, že v sobotu 22. júna po štarte jazdy v Ružomberku povedie trasa aj cez Martin, kde bude obedná prestávka. V čase od 13. do 14:30 h budú vozidlá účastníkov vystavené pred Turčianskou galériou a obyvatelia aj návštevníci mesta sa tak budú môcť pokochať krásou vozidiel, na ktorých kedysi jazdili naši predkovia“. Ako nás informoval Miroslav Dolník, momentálne má Združenie veteránistov Turca 18 členov a troch žiadateľov o členstvo. „Každý, kto prejaví záujem o členstvo, musí sa zaujímať o historické vozidlá. Keď si podá prihlášku, začne mu plynúť 12-mesačná čakacia lehota, počas ktorej sa ukáže, či to myslí vážne, či je schopný, či niečo dokáže. Ak sa

osvedčí, potom sa môže stať našim riadnym členom. Naše združenie, ktorého predsedom je Martin Remeník, sa venuje renováciám historických vozidiel, vyhľadávaniu, prevádzkovaniu a prezentáciám na verejnosti. Organizujeme dve základné podujatia. Prvou je Batôžková jazda (160 – 170 km), ktorá sa každoročne koná vždy 8. mája. Jazdí sa po trase: Martin, Ružomberok, Donovaly, B. Bystrica, Štúrec, T. Teplice, Martin. Tohto roku štartovalo 119 vozidiel a 250 účastníkov. Druhou našou akciou je Martinský malý motocykel, ktorý sa uskutoční 5. októbra 2019. Do tohto podujatia, ktoré je určené pre historické motocykle s obsahom motora do 50 ccm a vyrobené do roku 1985, sa zapája okolo 40 účastníkov,“ podotkol tajomník Združenia veteránistov Turca a člen republikovej rady Združenia zberateľov historických vozidiel Miroslav Dolník.

Autor: (md + l'ch), foto: md

Na štarte prestížnej rallye historických vozidiel

Turčianske hry mládeže oslávili svoje 59. narodeniny

Slávnostné otvorenie 59. ročníka Turčianskych hier mládeže. Foto: Igor Píž

Záver mája už desiatky rokov patrí v našej kotline najväčšiemu športovému sviatku detí a mládeže, ktorý im môžu závidieť ich rovesníci na celom Slovensku. Je totiž svojim obsahom a dĺžkou trvania jedinečným.

Vďaka obetavým organizátorom a nadšencom prežil ťažký prechod od totality k demokracii, finančné suchoty, stále žalostný stav martinského štadióna, nútený osemročný exil atletických súťaží v Turanoch, ba aj nútenú správu mesta Martin. Naše „Turčianky“ ako bájný fénix dokázali každým rokom v neskorú jar (aj keď s „dolámanými krídlami“) opäť vzlietnuť. Tak to bolo aj v dňoch 20. – 27. mája 2019.

Malá, či veľká olympiáda?

Turčianskym hráť mládeže s prívlastkom „Malá olympiáda“, by podľa reči čísel skôr pristal prívlastok „Veľká“. Ved' trvala celých šesť dní, štartovalo na nej 2028 športovcov z 25 škôl Turca od Krpelian až po Hornú Štubňu. Súťaže prebiehali v atletike, plávaní a piatich kolektívnych športoch – volejbale, hádzanej, futbale, florbale a basketbale. Odohraných bolo 137 stretnutí a odovzdaných 570 vzácných medailí. O hladký priebeh súťaží sa postaralo viac než sto organizačných

pracovníkov vrátane rozhodcov. Na čele organizačného štábu vydareného podujatia stála (tak ako po minulé roky) opäť jeho dlhoročná a skúsená riaditeľka Mgr. Alena Schimíková. „Každý rok sa na ďalší ročník THM teším ako na narodenie nového dieťaťa. Jeho príchod na svet nie je nikdy jednoduchý a bezbolestný. O to väčší pocit radosti a uspokojenia prežívam, keď sa po roku Turčianky opäť narodí a z ich narodenín sa neteším iba ja, ale najmä stovky detí nášho Turca túžiacich po pohybe a úspechu. Každoročne opakujúci sa pocit z nadchádzajúcich Turčianskych hier mi nezovšednel rovnako ako pocit radosti z blížiacich sa Vianoc. Tohtoročné THM prekročili aj rámec nášho regiónu, lebo sa stali v Turci hlavným podujatím európskej kampane MOVE WEEK (Týždeň v pohybe), podujatím poukazujúcim na výhody spojené s aktívnym životným štýlom, pravidelným športovaním a pohybovou aktivitou.“

Slávnostné otvorenie

Po znefunkčnení futbalového štadióna bol dejiskom slávnostného otvorenia Turčianskych hier opäť atletický areál s tartanovou bežeckou dráhou na sídlisku Martin – Sever. Potom, čo sa o úvod postarali členky tanečného klubu Martico New Age, slávnostným príhovorom oslovila účastníkov zástupkyňa primátora

mesta Martin Tatiana Červeňová. Svedkami emotívneho aktu boli aj predstavitelia turčianskych miest – zástupca primátora Martina Rudolf Kolár, primátori Vrútok a Turčianskych Teplic – Branislav Zacharides a Igor Hus, prednostka MsÚ Martin Katarína Tomášová a tiež trojica bývalých slovenských reprezentantov v atletike, účastníkov majstrovstiev sveta a olympijských hier – Lucia Hrivnák Klocová, Miroslav Vanko a Štefan Balošák. Atmosféru ozajstnej olympiády umocňoval nielen sľub rozhodcov

a pretekárov, ale aj defilé nosičov s olympijskou vlajkou a dvojica atletických nádejí martinskej a slovenskej atletiky (Andrej Paulíny a Gabriela Gajanová), nesúca olympijskú pochodeň. Záver otváracieho ceremoniálu a vztyčenie olympijskej vlajky prebiehalo za zvukov svetovo známej piesne We Are The Champions. Svedkom a čestným hosťom slávnostných chvíľ bol aj 84-ročný Leoš Eugel, jediný žijúci spoluzakladateľ Turčianskych hier mládeže z roku 1960.

„Taký je život. My starneme a odchádzame, ale Turčianske hry napriek pribúdajúcim rokom zostávajú stále mladé. Sú obdivuhodnou štafetou, pri ktorej si štafetový kolík odovzdávajú ich obetaví a nadšení organizátori, ale najmä mladí športovci. Z účasti a dosiahnutého úspechu na Turčiankach sa rovnako tešia dnes stovky detí, ako v dávnej minulosti ich starí, ba dokonca už aj prastarí rodičia. Aj preto považujem toto podujatie za naše turčianske rodinné striebro, ktoré je hodné obdivu a ktoré si musíme strážiť. S vďakou som prijal pozvanie organizátorov na slávnostné otvorenie. Patrí im zároveň aj moje uznanie a veľký obdiv, že dokážu toto nádherné masové podujatie držať pri živote a navyše na vysokej úrovni. V roku 1960 mi ani nenapadlo, že zasievame spolu s ďalšími šiestimi nadšencami v Turanoch semienko, ktoré bude každým rokom prinášať bohatú úrodu, a ja sa budem v starobe tešiť z jej zberu.“

Aj toto sú odchovanci „Turčianiek“, slovenski reprezentanti v atletike, Gabriela Gajanová a Andrej Paulíny. Foto: Igor Píž

Účast žiakov na „Turčianskej olympiáde“ bola vysoká. Foto: Igor Plž

Atletické súťaže

Boli ozdobou Turčianskych hier v dávnej minulosti a zostali nimi dodnes. Navyše sa stali liahňou a odrazovým mostíkom pre mnohých talentovaných atlétov, ktorí nás o pár rokov neskôr úspešne reprezentovali na vrcholných svetových podujatiach (bežci Lucia Hrivnák Klocová, Miroslav Vanko, súrodenci Balošákovci a Danišovci, chodci Milan Bartoš, Róbert Valíček, Zuzana Zemková, Ivana Brozomanová a ďalší). Tími poslednými, ktorí žali úspechy na THM a smerujú do reprezentácie, sú Gabriela Gajanová a Andrej Paulíny.

V bohatom programe štyroch vekových kategórií sa predstavilo až **953 štartujúcich atlétov**.

A hoci na stupeň víťazov stúpali reprezentanti až z 19 škôl Turca, najbohatšou medailovou žatvou sa mohli pochváliť pretekári **Gymnázia Jozefa Lettricha** (8,7,8) a **ZŠ s MŠ Hurbanova** (7,5,6), ktorých mnohí žiaci sú členmi Atletického klubu

ZŤS Martin. Treťou najúspešnejšou výpravou boli žiaci **ZŠ Turany** (4,3,5), ktorých priučajú atletickej abecede už desiatky rokov v tamojšom atletickom klube AC Viktória manželia Kľučiarovskí. Priam ovešaná zlatom odchádzala z atletických súťaží dvojica žiačok ZŠ s MŠ Hurbanova, **Benita Bučková** (60 m, 300 m, 4x60 m) a **Lenka Tabačárová** (výška, diaľka a 4x60 m). Obidve členky Atletického klubu ZŤS Martin získali pri troch štartoch maximum – **tri víťazstvá a tri zlaté medaily**.

Najúspešnejším atlétom so ziskom dvoch zlatých (výška a 4x60 m) a jednej striebornej medaily (gul'a) sa stal **Tomáš Spišák** (starší žiak) z Gymnázia Jozefa Lettricha. Z množstva pozoruhodných výsledkov boli označené za **tri najhodnotnejšie výkony** v 59. ročníku THM: **1. Ivana Dudová** (chôdza 1 km) Gymnázium J. Lettricha **4:28,25**, **2. Šimon Rebidáš** (1000 m) Gymnázium M. Galandu,

Turčianske Teplice **2:53,41** a **3. Dominika Brnová** (loptička) ZŠ s MŠ Podhájska **60,04 m**.

Finále 60 m st. žiačky (víťazka Benita Bučková – ZŠ s MŠ Hurbanova časom 8,30 s). Foto: mf

**Vítazi atletických súťaží
Mladší žiaci**

60 metrov: Alex Rejko (ZŠ Jozefa Kronera) 8,17, **150 m:** Alex Rejko (ZŠ Jozefa Kronera) 22,16, **1000 m:** Kristián Kapusta (ZŠ s MŠ Hurbanova) 3:26,88, **1000 m chôdza:** Ján Matlák Súkr. ZŠ pre žiakov v VPU 6:00,92, **Výška:** Matej Michalko (Gymnázium J. Lettricha) 136, **Diaľka:** Ján Kolibík (ZŠ s MŠ J.V. Dolinského) 432, **Loptička:** Sebastián Gábor (ZŠ Alexandra Dubčeka) 62,30, **4 x 60 m:** Gymnázium J. Lettricha (*D. Novotný, M. Michalko, L. Zumrik, J. Vilček*) 35,47.

Mladšie žiačky

60 metrov: Zuzana Žiaková (ZŠ Turany) 8,70, **150 m:** Emma Samčíková (Gymnázium Jozefa Lettricha) 21,10, **600 m:** Emma Samčíková (Gymnázium J. Lettricha) 01:54,82, **1000 m chôdza:** Petra Kusá (ZŠ s MŠ Hurbanova) 05:36,32, **Výška:** Diana Hlavatá (ZŠ Turany) 146, **Diaľka:** Lesia

Chukwu Agu (Katolícka ZŠ s MŠ Antona Bernoláka) 399, **Loptička:** B. Rosenbergová (Gymnázium Jozefa Lettricha) 43,18, **4 x 60 m:** ZŠ Turany (*E. Bíziková, Z. Žiaková, D. Hlavatá, R. Hal'amová*) 33,42.

Starší žiaci

60 metrov: Lukáš Kosorín (Súkromná ZŠ Tomáša Zanovita) 7,55, **300 metrov:** Patrik Kurňava (ZŠ SNP Sučany) 43,22, **1000 metrov:** Šimon Rebidáš (Gymnázium M. Galandu Turč. Teplice) 02:53,41, **1000 m chôdza:** Tomáš Mencil (ZŠ s MŠ J.V. Dolinského) 04:14,55, **Výška:** Tomáš Spišák (Gymnázium J. Lettricha) 161, **Diaľka:** Lukáš Kosorín (Súkromná ZŠ T. Zanovita)

5,63, **Gul'a (4 kg):** Marco Turčan (ZŠ Turany) 11,93, **Loptička:** Jozef Gábor (ZŠ A. Dubčeka) 70,37, **4 x 60 m:** Gymnázium J. Lettricha (*Jaško, Spišák, Beneš, Franek*) 31,28.

Staršie žiačky

60 metrov: Benita Bučková (ZŠ s MŠ Hurbanova) 8,30, **300 metrov:** Benita Bučková (ZŠ s MŠ Hurbanova) 44,75, **800 metrov:** Viktória Marčeková (Gymnázium M. Galandu Turč. Teplice) 02:29,06, **1000 m chôdza:** Ivana Dudová (Gymnázium J. Lettricha) 04:28,25, **Výška:** Lenka Tabačárová (ZŠ s MŠ Hurbanova) 146, **Diaľka:** Lenka Tabačárová (ZŠ s MŠ Hurbanova) 425, **Gul'a (3 kg):** Dominika Brnová (ZŠ s MŠ Podhájska) 9,93, **Loptička:** Dominika Brnová (ZŠ s MŠ Podhájska) 60,04, **4 x 60 m:** ZŠ s MŠ Hurbanova (*Novotová, Tabačárová, Bučková, Urbanovská*) 33,55.

Autor: Martin Ferenčík

Finále 60 m st. žiaci, Lukáš Kosorín (v červenom drese) zo Súkromnej ZŠ T. Zanovita zabehol túto trať za 7,55 s. Foto: Martin Ferenčík

**DVA NAJVÄČŠIE
APARTMÁNY
V MESTE PRE
ŠTYRI OSOBY
140m²
89,90 € / noc**

WWW.VILLALADOVEN.SK

Spoločnosť s dlhoročnou pôsobnosťou na trhu prijme do riadneho pracovného pomeru zamestnancov na pozície:

- **OBSLUHA TROJ- A PÄTOSÉHO FRÉZOVACIEHO CNC CENTRA**
- **OBSLUHA SÚSTRUŽNÍCKEHO CENTRA**

POŽADUJEME

- *vyučení v danej profesii a prax minimálne 3 roky*
- *znalosť čítania výkresovej dokumentácie*
- *zmysel pre kusovú a malosériovú výrobu*
- *zodpovednosť a vysoká kvalita práce*

PONÚKAME

- výhody v rámci vnútorného motivačného systému spoločnosti
- možnosť odborného rastu a ďalšieho vzdelávania
- práca v príjemnom kolektíve a dobrom pracovnom prostredí
- mzda podľa schopnosti a výsledkov od 600 do 1100 eur

VAŠE ŽIADOSTI POSIELAJTE NA ADRESU

Viena international, s.r.o., Personálne oddelenie
Kráčiny 2, 036 01 Martin, T: 043 / 4200 104, E: kovac@viena.sk

Oslovíme iba tých záujemcov, ktorí splnia požadované kritériá.

PONUKA PRÁCE
Príjmeme zvárača so štátnou skúškou Z-M1 a s úradnou skúškou podľa normy STN EN 287-1 /135 P BW 1.2.../.
Svoje životopisy zasielajte na mailovú adresu: kubenova@compel-rail.sk, alebo tel. 043/4007 111

**Chcete zázrak?
Sme tu pre vás.**

MARTIN
BANSKÁ BYSTRICA
KOŠICE

SANATÓRIUM HELIOS®
Centrum gynekológie a reprodukčnej medicíny

www.sanatoriumhelios.sk

gaya
www.gaya.sk

**PENZIÓN
LADOVEŇ**

**MEDZINÁRODNÝ
FESTIVAL
KLOBÁS**
SOBOTA 9. NOVEMBRA 2019

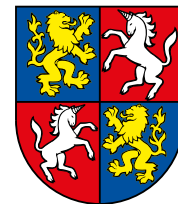
TOĽKO PLATÍTE!

1000L
0,88€
turvód

1000L
340€
balená voda

**AŽ 380 KRÁT
LACNEJŠIA**
JE PITNÁ VODA Z VODOVODU,
ako balené vody v nezdravých plastových fľašiach!

PIME
DOBRÚ, ZDRAVÚ A LACNÚ
VODU Z VODOVODU!

Atraktívny Deň detí v centre Vrútok nadchol najmenších

Súťaž v hode loptičkou na terč sledoval aj primátor Vrútok Branislav Zacharides (v obleku)

niečo zo svojej činnosti, ale ich aj zabavili formou nejakých súťaží. Deťom sa to páčilo, nabilo ich to pozitívnu energiou, “ skonštatoval Branislav Zacharides. Člen Miestnej občianskej poriadkovej služby Vrútky Juraj Argay sa tiež venoval deťom. Asistoval pri súťaži v hode tenisovou loptičkou do otvorov makety leva. „Škôlkari sa s veľkou radosťou zapojili do tejto súťaže. Každý, kto trafil cieľ, dostal nejakú sladkosť, ale za snahu sme lízankami a cukríkmi odmenili aj tých, ktorí neboli úspešní. “ Príslušník Mestskej polície Vrútky

Veliteľ zásahu Dobrovoľného hasičského zboru obce Sučany Ján Mihálik ozrejmil, čo ukazovali deťom: „Bola to simulácia dopravnej nehody dvoch osobných motorových vozidiel so zranenou osobou v jednom aute. Priblížili sme im, v čom spočíva práca hasičov. Po príchode na miesto havárie sme skontrolovali stav zranenej osoby. Zistili sme, že je zakliesnená. Pomocou hydraulického vyslobodzovacieho náradia sme ju dostali z vozidla. Potom sme ju stabilizovali, následne sme ju na nosidlách naložili do sanitky, ktorá ju odviezla

V predvečer Medzinárodného dňa detí sa 31. mája na vrútockej pešej zóne uskutočnilo podujatie Deň detí, ktoré malo veľmi zaujímavý program.

Akcie sa zúčastnili deti z vrútockých MŠ a ZŠ. Centrum mesta bolo plné detí, ktoré sa zapájali do rôznych súťaží a s obdivom sledovali profesionálne ukážky činnosti bezpečnostných zložiek i ďalších subjektov (sebaobrana príslušníkov mestskej polície, prvá pomoc, výcvik psov, šerm, práca hasičov pri záchranej akcii a pod.). Vrútocký primátor Branislav

Zacharides podporil túto akciu osobnou účasťou. „Mesto Vrútky si Deň detí snaží každoročne pripomínať, ale je pravda, že tohto roku je to výnimočné z troch dôvodov. Po prvé, organizácie tohto podujatia sa zhostila mestská polícia, po druhé, bolo to na pešej zóne a po tretie, po dvoch daždivých týždňoch nám vyšiel krásny slnečný deň. Mestská polícia sa skontaktovala so všetkými ostatnými bezpečnostnými zložkami, ktoré v tomto regióne pôsobia. Príslušníci mestskej i štátnej polície, záchranári a hasiči si pripravili atraktívne aktivity, ale aj stánky pre deti, ktorým ukázali

Hasiči pri simulácii dopravnej nehody zachránili život zranenej osobe

Člen skupiny historického šermu Štefan Gábor

Marek Ondrla pútal pozornosť detí, lebo bol oblečený v kostýme leva ako maskot podujatia. „Som rád, že mestská polícia pripravila toto atraktívne podujatie pre deti, ktorých sme mohli takto potešiť. Nemalo to chybu, a počasie bolo ako na objednávku. “ Člen Kynologického klubu Žabokreky Pavol Mišenka opísal svoju činnosť a kolegov na podujatí takto: „Robili sme rôzne cviky, ako psík musí počúvať pokyny psovoda, ale predviedli sme aj ukážky obrany, keď psík musí nájsť a označiť páchatel'a (figuranta), štekáť na neho a aktívne chrániť psovoda. “

do nemocnice. “ Detskému publiku predviedla zaujímavú scénu skupina historického šermu Taurus Ater Turany. Jej člen Štefan Gábor uviedol: „Myslím si, že sa bolo na čo pozeráť. Vrátili sme sa do obdobia, v ktorom dominovala gotika. Nepriateľské vojská sme odohrali výstrelom z dela a potom sme v „krčme“, kde sa odohrali šermiarske duely, úspešne vyriešili ďalší konflikt so súpermi. “ Deň detí sa vo Vrútkach vydaril. Podujatie splnilo všetky očakávania. Spokojní boli všetci, najmä deti. Oslava ich sviatku dopadla na výbornú. **Autor, foto: Ľubomír Chochula**

Dve vrútocké kolkárky reprezentovali Slovensko na MS družstiev

Na snímke sú Lenka Stasinková (vľavo) a Mária Tomková (vpravo) so svojim manželom Milanom Tomkom

Na majstrovstvá sveta v kolkoch družstiev mužov i žien, ktoré sa konali v českých Rokycanoch (16. až 26. mája), sa predstavili aj dve hráčky úradujúceho slovenského šampióna Lokomotívy Vrútky (Lenka Stasinková a Mária Tomková).

Slovenské družstvo žien prehalo na MS v základnej skupine s Rumunskom 2:6, vyhralo nad Dánskom 8:0 a podľahlo Chorvátsku 1:7. Na účasť vo štvrtfinále, do ktorého postúpili dva najlepšie tímy z každej zo štyroch skupín, to, žiaľ, nestačilo. Majstrovský titul získali Chorvátky, ktoré vo finále porazili Maďarky 5:3. Bronzové medaily si vybojovali Nemky po výhre 6:2 nad Češkami.

Pre Lenku Stasinkovú to boli celkovo tretie majstrovstvá sveta (štartovala na svetovom šampionáte družstiev v Maďarsku a v roku 2014 na MS jednotlivcov). Ako hodnotí turnaj v Rokycanoch? „Vedeli sme, že sláger s Rumunskom bude pre nás z hľadiska postupu medzi osmičku najlepších kľúčový. Mali sme smolu, že sme na tohto súpera narazili hneď v úvode podujatia. To nám asi trochu uškodilo. Nevieť, ako by to dopadlo, keby sme proti nim nastúpili v druhom alebo treťom dueli, ale tohto súpera sa dalo poraziť. Každá z nás chcela hodiť minimálne o 30 kolov viac. Žiaľ, nevyšlo to. Keby sme vyhrali nad Rumunkami, všetko by vyzeralo inak a

boli by sme viac spokojnejšie, ale to sa už nedá vrátiť späť. V druhom zápase sme zdolali presvedčivo Dánky a na záver skupinovej fázy sme podľahli silným Chorvátkam. Čo sa týka mojich výkonov, nemôžem povedať, že som sklamaná, ale viem hrať aj lepšie. Som spokojná nanajvýš tak na 80 percent. Výkon nad 600 kolov by ma potešil, ale dokázala som dvakrát hodiť po 572 (proti Rumunsku a Dánsku) a raz 584 (s Chorvátskom). Sama od seba som čakala viac. V zápase s Chorvátskom sme mohli hrať bez psychického tlaku, už bolo

rozhodnuté o postupujúcich, ale napriek tomu to nevyšlo podľa našich predstáv. Bol to večerný duel, vonku fučalo, čo bolo trochu cítiť aj v tej obrovskej vysokej hale, ale nemyslím si, že to malo nejaký vplyv na výkony. Chorvátky ukázali veľkú kvalitu, zaslúžene sa stali majsterkami sveta, aj keď titul by si možno zaslúžili aj ďalšie reprezentácie, pretože hrali výborne. Mimochodom, v našom vzájomnom zápase ako jediná prehrala z chorvátskeho tímu Ines Maričić, keď hodila 589 kolov, ale mohla si to dovoliť, len ju podržali spoluhráčky, ktoré získali ostatné body. Práve Ines Maričić vytvorila na týchto MS svetový rekord 687 kolov, ktorý dosiahla vo finále s Maďarskom. Ona zahrála najlepšie práve vtedy, keď bolo treba. Klobúk dolu pred týmto úžasným výkonom. Potvrďilo sa, že každý zápas je iný. V tomto športe, najmä na významnom podujatí, hrá veľkú rolu psychika, je to o hlave. Som rada, že som sa zúčastnila MS, bola to dobrá skúsenosť. Po skončení reprezentačných povinností som sa už ponáhľala domov, kde som nebola desať dní. Našťastie, v čase mojej neprijemnosti sa o naše tri deti postaral manžel, obe babky a celá rodina. Myslím si, že to zvládli dobre,“ usmiala sa Lenka Stasinková, pre ktorú sú kolky svojím spôsobom aj relax. Tento šport ju stále baví, s chuťou sa mu venuje už dvadsať rokov a v kariére chce ďalej pokračovať.

Skúsenejšia z vrútockého dua Mária Tomková, ktorá reprezentuje Slovensko od svojich 16 rokov, je už sedemnásobnou účastníčkou MS (družstvá + jednotlivci). „Túžili sme dosiahnuť viac, ale vyhrali sme iba raz. Rumunky boli poraziteľné, lenže proti nám zahráli výborne. No a Chorvátky nenašli na turnaji ani jedného premožiteľa. S mojimi výkonmi nie som spokojná. V prvom zápase to bolo z mojej strany trochu slabšie (555 kolov), v druhom dueli som sa zlepšila (571 kolov) a v treťom súboji sa mi darilo iba na jednej dráhe. Na tej druhej nie, a tak nastalo striedanie. Mrzí ma, že som nenahrála väčší počet bodov. Keď najviac chcete, práve vtedy to nejde. Mala som trochu zviazané ruky, čo sa odzrkadlilo na hodoch. V tímových súťažach máte zodpovednosť nielen za seba, ale aj za družstvo. Je to z tohto pohľadu náročnejšie. Ale potešili ma výkony Lenky,“ poznamenala Mária Tomková, ktoré ešte dodala niečo z klubovej kuchyne: „Momentálne sa niečo rekonštruje vo vrútockej kolkárni, kde začneme trénovať v auguste. Nová sezóna odštartuje v septembri. Stále uvažujeme o tom, že by sme sa zúčastnili Svetového pohára tímov, na čo ako slovenský majster máme nárok, ale rozhodneme sa podľa toho, či sa zoženú financie a či sa nám podarí vytvoriť šesťčlenné družstvo.“

Autor: Eubomír Chochula
Foto: archív

Horný rad zľava: Katarína Valigurová, Klaudia Pivková, Gabriela Kuchárová, Lenka Stasinková, Dana Klubertová, Patrícia Macháľková. Dolný rad zľava: Monika Magálová, Pavol Ďuračka (tréner slovenskej reprezentácie žien) a Mária Tomková

LECHANOVINY :-) alias NOVINY MILANA LECHANA

Ing. Flagranti a. h.

Nemka: Johann, ako to, že si prišiel o 4 minúty a 5 sekúnd skôr?

Rumunka: Neboj sa, Mircea, zaplatil vopred.

Maďarka: Veríš mne alebo svojim očiam, Jánoš?

Američanka: Dobre, že si tu, James, budeme traja.

Poľka: Dobre, že ideš, Lešek. Urob nám kávu!

Česka: Predstavujem ti svojho nového šéfa, Jiří.

Švédka: Ja som už hotová, ale Ingmar by sa ešte rád potešil s tebou, Bjorn.

Slovenka: Pozri, Ďuro, čo s nami tí Česi stvárajú!

Ruska: Meňa nakoňec priňali v kamsamol.

Auto-motokútik

Šofér si poriadne šinie po ceste zo Sučian do Martina. Jeho ľavá ruka drží volant a pravá blúdi po rozkošných zákutiach jeho spolujazdkyne. Pretože ide veľmi rýchlo, zastaví ho policajť, a keď vidí situáciu, pýta sa:

Pán vodič, a obomi rukami by to nešlo?

- Ale áno, no čím potom budem riadiť?

Poznatok z Amfika

Eva bola prvá žena, ktorá nemala čo na seba.

Ondrej Nagaj

Kariéra

Život s tebou sa nemazne, ak si šéfstvu vyšiel z priazne.

Peter Mišák

V ordinácii

Len chvíľku s nedáš pozor, už si von aj s diagnózou. Vždy keď umrie hlupák svet sa trochu skrásli. Má to jeden háčik - prídu dvaja ďalší.

Diéta

Naviedla ma moja milá na kuchyňu zdravú, tak jej varím každé ráno bezlepkovú kávu

DO FUNKCÍ

Mnohých poslancov spája túžba priživovať sa v štátnych službách.

ZOO

Tam hore sa, moji zlatí, zvyky nemenia. Už aj v parlamente platí zákaz kŕmenia.

TENDENCIA EÚ

Európe /vraj/ budú ruže kvitnúť, ak uduší národnú identitu.

Superstar

Prečo by sa Pánboh na takého hneval? Po slovensky nevie, zato krásne spieva.

Posudková komisia

Na dôchodky invalidné vraj nebola kvóta, tak spravili z invalida invalidiota.

Kresby: Peter Sabov